Ե. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 1259 — ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ 8 ԱՊՐԻԼ 1903 — 21 ԱՊՐԻԼ 1903 «Ն. Տ.»

ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

ԳՈ ՓԱՐԱ

ՏՂԻ ՆԻ ՏՆՕՐԻՆ

ՏԻԳՐԱՆ ՃԻՎԼԼԷԿԵԱՆ

ԹՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

20, ՊԱՊ ԱԼԻ ՃԱՏՏԷՒԻ, 20

Կ. ՊՕԼԻՍ

ԳՈ ՓԱՐԱ

ارمنیه سورهانتاق غزته سی صاحب امتیازی دی. جیوه

باب عالی جاده سی نومرو ۲۰

DIRECTION DU JOURNAL ARMÉNIEN

SOURHANTAG

20. Avenue de la S. Porte

CONSTANTINOPLE

ՆՏ ՔԻ ՏՐՈՒԻԻ ԹՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՈՒՂՂՈՒԱԾ ԱՆ Է ԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ՊԱՂՏՈՑ ՀԱՄԱՐ
12 ամիսը կանխիկ ղր. 75
6 » » » 40

ԴԱՒԱՌՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ
ԹՂԹԱՏԱՐԻ ՎԱԽՔԸ ՄԵՐ ՎՐԱՑ
12 ամիսը կանխիկ ղր. 100
6 » » » 50

ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆԻ ՀԱՄԱՐ
ԹՂԹԱՏԱՐԻ ՎԱԽՔԸ ՄԵՐ ՎՐԱՑ
12 ամիսը կանխիկ Ֆրգ. 22
6 » » » 11

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ԿԸ ՍԿՍԻՆ
Ա ՄԻ Ն Ա ՄՍՈՑ
10 ԻՆ 20 ԻՆ ԵՒ 30 ԻՆ

ՎԱՆՈՒՅՈՒՄԻ ԳԱՅՄԱՆՆԵՐ
Մէկ անգամի համար տողը 5 ղր.
Մէկ անգամէ աւելի ծանուցմանց համար մասնաւոր պայմաններ

ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿԻ ԿԸՊՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆԸ ԱՒԱՆՈՑՆԵՐԸՐ ԱՐԾԱԽՈՒՑՍԻՆ

ԱՆԳԼԻՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ՃԱՐԱԲԵՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

ԷՏՈՒԸՐՏ ՔԱԳԱՒՈՐԻՆ ԲՈՒՐՋ ԱՅՑԵԼՈՒԹԵԱՆ ԱՌԹԻՒ

Ժի. դարու վերջին կիսուն մէջ տեսնուած քիչ մը արագագայլ յառաջդիմութիւնը՝ քաղաքական աշխարհին համար ապահովել բարիք միայն կրցաւ առաջ բերել որ, պատեհապատեհ արտադրութիւնները քիչ մը բարեփոխեց. բայց չկրցաւ ջնջել զայն եւ Աստուած միայն գիտէ՝ թէ այդ փառքը ո՛ր գարուն վերապահուած է:

Ոչ մէկ լրջմիտ անձ ըստ մեզ կրնայ կատարեալ համոզմամբ ըսել թէ Ֆրանսայի կառավարութիւնը ո՛րչափ ալ խազաղասէր եղած ըլլայ, կարելի պիտի ըլլար, ինչպէս Գերմանիոյ՝ նոյնպէս ալ Անգլիոյ հետ կատարելապէս խաղաղութեամբ վարուիլ, եթէ Ֆրանսա անոնցմէ աւելի զօրաւոր վիճակի մը մէջ գտնուած ըլլար:

Այժմ խնդրոյ նիւթը Ֆրանսիացիներուն կամ Ֆրանգիւանգլիական. եւ երբ այս երկուքին վրայ կը խօսինք, բանակները գործ չունին հոն, այլ լոկ ծովային ոյժը, և պէտք է անոր վրայ ընել բաղդատութիւնը:

Չիմայ, մանաւանդ Անգլիոյ եւ Ֆրանսայի միջեւ, առաջին եւ վերջին խօսքը ծովայնին մնացած է:

Ծովային ոյժի մասին այս երկու պետութեանց միջեւ գտնուած տարբերութիւնը միտ ի նպաստ Անգլիոյ խօսած էր. եւ չենք կարծեր որ այդ տարբերութիւնը երբէք այնչափ մեծցած ըլլար որչափ է հիմա:

1894ին Ֆրանսայի ծովային պիւտճէին գումարն էր $10^3/_4$ միլիոն ոսկիներ, որ ատեն Անգլիայինն ալ $17^3/_4$ էր, այսինքն 100ին 70 աւելի: Անկէ ի վեր Ֆրանսայի $10^3/_4$ միլիոնը $12^1/_4$ի բարձրացած է, իսկ Անգլիայինը $17^3/_4$էն $34^1/_2$ միլիոնի բարձրացաւ, այսինքն գրեթէ կրկնապատիկը, եւ անոր ու Ֆրանսայի միջեւ ամէկ տասը տարի առաջ գոնուած տարբերութիւնը՝ 100ին 70էն գրեթէ 300ի հասած է. կամ ուրիշ բացատրութեամբ, Անգլիա, ծովու վրայ Ֆրանսային երեք անգամ աւելի զօրաւոր եղած է: Եթէ այս ահագին տարբերութիւնը քիչ մը չափաւորող բան մը կայ, անիկա ալ պատերազմի մը սկզբնաւորութեան առեն, Անգլիոյ նաւատորմին կեդրոնացած չըլլալը կրնայ նկատուիլ:

Ահա հոս է Ֆաշօտաներու գաղանիքը՝ ուրիշ տեղ մի փնտռէք:

Բայց ֆրանսական կառավարութիւնը Ֆաշօտայի սխալին մղողը՝ ժողովուրդն էր, որ մի միայն իր ոյժին 10էն 12ի բարձրացած ըլլալը գիտէր, եւ միա-

«ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿԻ ԹԵՐԹՕՆԸ (11

Ք. Ք. Օ՛ՇԱՆԳԷՔ

ԲՐԻՒԱԿԱՑԱԿԱՆ ՄԻԼԻՈՆՆԵՐԸ

ԳԼՈՒԽ Բ.

Ֆարիզ Հէյտալի Լէոններու և Ալատինի Լամբարներու քաղաքն է, և անտարակոյս կան սեւեռեց իր աչքերը Թէրէզ Տօրինաք, երբ իր մեղապարտ երազները վերջնական ձեւ մը առնել սկսան: Գործի մը կը պակսէր իրեն, և այդ գործին արուեցաւ, երբ Թուլուզ փոխադրուեցաւ Իւրաւոգրաֆութեան բրոֆէսէօր մը, որ ծնած էր հեռաւոր եւ բոլորովին տարբեր երկնքի մը տակ, Մէջի մէջ,

քէն իսկ չէր անցըներ թէ հակառակ կողմը 17էն 34էի բարձրացած կրնար ըլլալ: Ֆրանքեւերմանական պատերազմին առեն ալ ճիշդ այսպէս եղաւ: Ժողովուրդն էր որ հակառակորդին ոյժին վրայ «Պերլին երթանք» կ'ազազակէր, առանց մաքէն իսկ անցընելու որ ընդհակառակն անիկա կրնար Բարիզ գալ, եւ յետոյ, ազէտին ամրողջ պատասխանատուութիւնը օրուան վարչութեան վրայ կը ձգէր, ինչպէս անոր յանցանքը ուրիշ բան չէր, յայլ միայն բաղդատական տրամադրութիւնները քիչ մը բարեփոխեց. բայց չկրցաւ ջնջել զայն եւ Աստուած միայն գիտէ՝ այդ փառքը ո՛ր գարուն վերապահուած է:

Ոչ մէկ լրջմիտ անձ ըստ մեզ կրնայ կատարեալ համոզմամբ ըսել թէ Ֆրանսայի կառավարութիւնը ո՛րչափ ալ խազաղասէր եղած ըլլայ, կարելի պիտի ըլլար, ինչպէս Գերմանիոյ՝ նոյնպէս ալ Անգլիոյ հետ կատարելապէս խաղաղութեամբ վարուիլ, եթէ Ֆրանսա անոնցմէ աւելի զօրաւոր վիճակի մը մէջ գտնուած ըլլար:

Այժմ խնդրոյ նիւթը Ֆրանսիացիներուն կամ Ֆրանգիւանգլիական. եւ երբ այս երկուքին վրայ կը խօսինք, բանակները գործ չունին հոն, այլ լոկ ծովային ոյժը, և պէտք է անոր վրայ ընել բաղդատութիւնը:

Չիմայ, մանաւանդ Անգլիոյ եւ Ֆրանսայի միջեւ, առաջին եւ վերջին խօսքը ծովայնին մնացած է:

Ծովային ոյժի մասին այս երկու պետութեանց միջեւ գտնուած տարբերութիւնը միտ ի նպաստ Անգլիոյ խօսած էր. եւ չենք կարծեր որ այդ տարբերութիւնը երբէք այնչափ մեծցած ըլլար որչափ է հիմա:

1894ին Ֆրանսայի ծովային պիւտճէին գումարն էր $10^3/_4$ միլիոն ոսկիներ, որ ատեն Անգլիայինն ալ $17^3/_4$ էր, այսինքն 100ին 70 աւելի: Անկէ ի վեր Ֆրանսայի $10^3/_4$ միլիոնը $12^1/_4$ի բարձրացած է, իսկ Անգլիայինը $17^3/_4$էն $34^1/_2$ միլիոնի բարձրացաւ, այսինքն գրեթէ կրկնապատիկը, եւ անոր ու Ֆրանսայի միջեւ ամէկ տասը տարի առաջ գոնուած տարբերութիւնը՝ 100ին 70էն գրեթէ 300ի հասած է. կամ ուրիշ բացատրութեամբ, Անգլիա, ծովու վրայ Ֆրանսային երեք անգամ աւելի զօրաւոր եղած է: Եթէ այս ահագին տարբերութիւնը քիչ մը չափաւորող բան մը կայ, անիկա ալ պատերազմի մը սկզբնաւորութեան առեն, Անգլիոյ նաւատորմին կեդրոնացած չըլլալը կրնայ նկատուիլ:

Ահա հոս է Ֆաշօտաներու գաղանիքը՝ ուրիշ տեղ մի փնտռէք:

Բայց ֆրանսական կառավարութիւնը Ֆաշօտայի սխալին մղողը՝ ժողովուրդն էր, որ մի միայն իր ոյժին 10էն 12ի բարձրացած ըլլալը գիտէր, եւ միա-

Թեան տխուր էջերով լեցուիլը, և ընդհ. յառաջադիմութեան ալ չատ կեանքը մնալը այն փառաւոր նպատակակէտէն, որուն հասնելու ամէն իրաւունք ունէր մարդկային ազգը ընդհանրապէս, և մեծնալն երկու ազգաց իմաստուն գլուխներն ալ մասնաւորապէս:

Անգլիացիք՝ գործուած սխալը չատանոյ հասկցած են, բայց վայն դարմանելու հնարաւոր չոյս մը չըլլալնուն համար, ըստ անգլիական դրութեան հետեւեալ կարգով ծրագիրը պատրաստեցին, և ամենայն հաւատարմութեամբ այդ ծրագրին պայմաններուն հետեւած են մինչեւ այսօր.—

1. Միշտ այնպիսի զօրաւոր կացութեան մէջ գտնուիլ, որ Ֆրանսայի և իր հաւանական դաշնակիցներուն յարձակումէն վախ չունենալ;

2. Երբէք Ֆրանսայի վրայ չյարձակիլ, որչափ ատեն որ անիկայ իր հանգստութիւնը չխռովէ կամ իր էական չահերուն դէմ չգործէ;

3. Ուրանց Ֆրանսայէն ոեէ օգուտ մը ապահովելու, ընել միայն այն բաները զոր կրնար ընել միմիայն իր սեփական ոյժին վստահելով;

Միւս կողմէ Ֆրանսա ալ երէք որոշ ծրագիր մը ունէր, այն ալ սա կրնար ըլլալ.—

Ա. Ժողովրդեան եռանդութիւնը փաղաքշելու համար անոր այնպէս հաւատացնել որ Անգլիա միշտ անպատրաստ վիճակի մէջ կը գտնուի, և Ֆրանսայի ու իր հաւանական դաշնակցաց կազմէ անոր վրայ ուժէ յարձակուելու մը չպղտոզութիւնը ապահովուած ըլլալով, միշտ իր ձեռաց մէջ է այն;

Բ. Անգլիա՝ Ֆրանսայի թշնամութիւնը գրգռելէ վախնալով՝ միշտ ձեռքի տակէ ուրիշները կը գրգռէ անոր դէմ, թէեւ Ֆրանսա միշտ ներողամիտ ոգւով վարուած է անոր հետ, և անոր էական չահերուն դպչիլը միտքէն անգամ չէ անցուցած;

Գ. Առանց Ֆրանսայի օգնութեան բան մը չի կրնար ընել այն (մինչդեռ Անգլիա չէ թէ օգուտ մը այլ ամէն պարագայի մէջ արգելքներ տեսած ատենն, այսօր Ֆրանսայէն երեք անգամ աւելի հողի, և չորս անգամ աւելի հպատակներու տիրացած է): Պատկեր...:

Ֆրանսայի կառավարութիւնը՝ սխալին սխալ ըլլալը ճանչցած, կամ ճանչնալու ժամանակը եկած ըլլալը հասկցած է այսօր. բայց ժողովուրդը կամ անոր մեծ մասը, ակէ առալ իրեն հաւատացնել ուղղած պատանքին մէջ այնչափ խորասուզուած է որ, հիմայ ճըշմարտութիւնը իրեն հասկցնելը չատ դժուար կ'ըլլայ. դժուարութիւն մը զոր ժամանակը և իրողութիւնները թէպէտ կամաց կամաց հարթելու վրայ են, բայց այդ կամացը այնչափ կամաց է որ, Ֆաշօտայի պէս միջադէպեր կրնան բոլորովին խանգարել զայն:

Մէկ չաբթուան մէջ ծնած և մեռած Ֆաշօտայի դէպքը մը կրցաւ տասը տարի ետ ձգել և կասեցնել բաղ-

ԳԼՈՒԽ Գ.

ԿԵՍՐԱՑԸՐ

Տիկին Իւմպէռ իր բոլոր տաղանդով երբէք չպիտի կրնար գլուխ հանել իր հսկայ ծրագիրներէն ոեւէ մէկը, եթէ պարագաները նպաստած չըլլային իր կեսրայրը, Կիւսթաւ Իւմպէռ մը յառաջ բերելու:

Կիւսթաւ Իւմպէռ ծնած էր Մէցի մէջ, և, իբրեւ հաւատարիմ հետեւող իր պատկանած դասակարգի աւանդութիւններուն, դիւրաւ կրցաւ հանրային պաշտօնի մը անցնիլ: Սակայն Նաբոլէոնեան վարչութեան առեն պաշտօնական վարչութեան առեն պաշտօնական մէկ քանին գերի բռնած ատեն: Եւ ո՛րչափ բաղձալի էր որ Գերմանիոյ կայսրն ալ անգամ մը կարող ըլլար իր ներկայութեամբը պատուել Ֆրանսայի ժողովուրդը, որ եւրոպական ժողովրդոց մէջ ամենէն աւելի հակամէտ է սիրոյ ցոյցերուն մէջ առելութեան դառն յիշատակները պահ մը մոռնալու, և այդ պահուն մէջ կրնան կարգադրուիլ այնպիսի բաներ որոնք ապագային համար խաղաղութիւնը ամրապնդող չատ հետեւանքներ կրնան ունենալ:

Բնութիւնը, այսինքն երկու կողմին ալ բնական չահերը այնպէս պահանջած են միշտ որ, իրարու սրտակից բարեկամները, գրաւոր կամ անգիր դաշնակիցները և քաղաքակրթեալ աշխարհի խաղաղութեան պահապանները ըլլան Անգլիա և Ֆրանսա և ոչ թէ իրարու քէն ընող թշնամիներ, գրաւոր կամ անգիր հակառակորդներ, և քաղաքակրթեալ աշխարհի խաղաղութիւնը ուրով կամ անոր մնանցնեցաչէս սպառնացող ահարկու տարրեր:

Բացի արուեստական և հարկեցուցիչ պարագայէ մը, գրեթէ միշտ գործին դէչ կողմը պատահեցաւ միայն, որուն հետեւանքը կ'ըլլար աչխարհի պատմու-

ժարեցուցուելէ վերջը, ինքզինքը բոլորովին իրաւագիտութեան նուիրեց, առաջնանչն աւելի մեծ եռանդով, և 1859ին իրաւաբանութեան օգնական քրոփէսէօրի պաշտօն մը ձեռք ձգեց Թուլուզի իրաւաբանական վարժարանին մէջ:

Ֆրանսայի մէջ, քրոփէսէօր մը խեղճ թշուակ և լաւ դիրք ունի: Պ. Իւմպէռ այն մարդերէն էր որոնք բարձրութիւն մը կուտան իրենց պաշտօնին: Զուարթ էր, քէն խիստ. աչքառու երեւոյթ մը ունէր և ամէն մարդու վրայ մեծ ազդեցութիւն կը գործէր իր կատարեալ ուղղամտութիւնով և պատուաւորութիւնով: Մեծ զարգացում մը ունէր, և պարբերաբար հմտութիւնով և պատուական դասուիւներով ակադեմն գործ մը կը հրատարակէր. մէկ խօսքով, իր պաշտօնակիցներէն բաւական բարձր կը գտնուէր, այնպէս որ աւելի լաւ ճանչցուած էր քան որչափ կարելի է ազատել պարզ և համեստ բրոփէսէօրէ մը:

Փամանակ անցնելէ վերջը, Պ. Ճաշտուած յառաջադիմութեան ընթացքը:

Այս պարագաներուն տակ ո՛րչափ բարեպատեհ դէպք մը եղած կ'ըլլայ Անգլիոյ թագաւորին Բարիզ այցելելը, և իր այս այցելութեան բնական հետեւանքը՝ Ծիրանս. Հանրապետութեան նախագահին ալ ապագայ փոխադարձ այցելութիւնը անդր. ոստանին, երբ երկու երկիրներու ժողովրդեան մէջ ալ ջերմեռանդ մը վրայ կը խօսուի մեծ քան հին ատելութեան. և այս միակ իրողութիւնը հարիւր քարոզէն աւելի կ'արժէ:

ԼԻՈՆՔ

ՏՊԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ՄԵՌԵԼՈՅԻ ԱՌԹԻՒ

Լօռւտ կողերուն վրայ բլրակի մը, ուր անոր ստորոտը, հետուն բացատասնին մէջ ցիրուցան կը ցցուին սպիտակ մարմարէ չիրիմներ, չատեր հոյակապ՝ իրենց արուեստագիտական կերտուածքով, իրենց մեծաշուք փառաւորութեամբ, եւ չատեր խոնարհ՝ հողին հաւասար՝ տասնեակ կանանչորակ բորոտով կէտկիտուած. մոռացումն և լքումի սեւութիւնը ջնջած է արդէն վիմատառ անունը անոր, որուն ոսկերտին գացած է ճերմկիկ հողին մոխակումին տակ. նիւթը գարձած է նիւթին խորը, քնութիւնը ետ առած է իր քմահաճ ստեղծումին արդիւնքը այդ ժամանակաւոր էակը. ան անուն մը ունեցած էր որ ծրտուած է հիմա երկրիս երեսէն. յաւիտենական տեւողութիւնը՝ անծագ եւ անվերջ՝ փոխած է նիւթը՝ նախնական տարրին:

Լռութիւնը կը տարածուի այդ մռայլ քարերուն, այդ կուտակուած հողերուն չորրը. հոս հոն տխրատեսիլ ուռիներ իրենց վարսագեղ ուղեչները կը կախեն խոկացողի մը երեւոյթով. քացատասին ծայրը թուխ տխրատեսիլ նոճին կը տատանի անվերջ եղերամօր մը ցաւագին օրօրումներով, ու հովը կը գոռայ անոր մէջէն արտասուագին հծծիւններ վայելով: Ստուեր մը կը սահի, քարերուն ընդմէջ կը թափառի, մեռելոց հաւաքոյթին մէջ որոնելով իրենը. կը տարածուի ան հոդն ու երեսին, ցաւագին մտերմական մենախօսութիւնը կը սկսի. նիւթը զգայուն և զգայուն աւելի եղկելի է քանի նիւթը որ ալ չապրիր:

Սգաստուր դաշտավայրին մէջ կը յառաջանայ. հոյչէն յիշատակարան մը կը բարձրանայ. քերթողի մը չիրիմն է այն: Քերթող մը եղած է ան, էակ մը որ ունեցած է զգացումներուն խորհուրդը, նիւթին հիասթափ հպումին խորշումը, զգացման դէղեցկին դաւանանքը, անուշ հոգիներու երազանքը, որ սիրած է հրեշտակներու ապիրատ հոգիով, զուարթածաղիկ մանկան մը անբծութեամբ, որ իր թերթուն սրտին խորերէն արձակած է ցաւի եւ սիրոյ

կիւսթաւ Իւմպէռ 1871ին երեսփոխան ընտրուեցաւ: Իր դիրքին եւ ժողովրդականութեան չնորհիւ, միեւնոյն առեն իր եղբայրն ալ ներկայացուցիչ ընտրուեցաւ Ալզաս Լօռէնէն, եւ Պաոաց եկաւ:

Ա՛լ անկէ վերջը կիւսթաւ Իւմպէռի համբաւն հարթուած էր. իր չաղոզութիւնները հեզհեզիկ աւելցան եւ չատ չանցած Երրորդ Հանրապետութեան փաւքերէն մէկը եղաւ:

Երբ նոր Մերակայազը կազմուեցաւ— մարմին մը որ պէտք է լուրջ դատողութեան, լաւ հմտութեան եւ անբասիր բարոյականի տէր անձերէ բաղկացած— Պ. Իւմպէռ մէկը եղաւ 75 մըշանջենական ծերակուտականներէն: Ցետոյ իր պաշտօնակիցները վրնջը իրենց դէր-նախագահներէն մէկը ընտրեցին: Երբ Պ. Տիւֆօռ վարչապետ եղաւ, Պ. կիւսթաւ Իւմպէռը իր օրէնսդիտական բարձր պաշտօնատարներէն մէկը ըրաւ: 1882ին Պ. Իւմպէռ իր ապաթէղին գագաթնակէտը հասաւ. Պ. Ֆրէսինէ վինքը դատական նախարարութեան բարձր պաշտօնին կոչեց, պաշտօն մը որուն մէջ վերին հակոտնեթիւն մը կ'ունենար երկրին ամբողջ դատական գործերուն վրայ:

Շատ չանցաց Պ. կիւսթաւ Իւմպէռ իր իշխանութիւնը գործադրելու կոչուեցաւ:

Անոնք որ կարդացած են Պ. Զոլայի «L'argent»ը (Դրամը), անշուշտ տեղեկութիւն ունին Իւնիօն Ժէնէռալի պատմութենէն: Հոս կը բաւէ ըսել թէ Իւնիօն Ժէնէռալը դրամատուն մըն էր, մասամբ առեւտրական եւ մասամբ կրօնական կազմակերպութիւն մը վրայ հաստատուած եւ յատկացուած էր այն ամէնուն որոնք երբեմն հարուստ էին քահոլ եւ մարքը՝ հաստատքով: Անիկա հաստատած էր եօթնեասնական միլիոններուն ասդիատուններ, եւ կ'ըսեն թէ օգտուած է պապին օրհնութիւններէն եւ դրամներէն: Հեռուեւարար անիկա միեւնոյն առեն սեղանաւորական հաստատութիւն մը եւ կրօնամատուական կազմակերպութիւն մըն էր. կը պահէր բարեպաշտին դրամը

ծփացած էիր անոր վրայ, արհամարհելով անոր անպօր կատաղութիւնը քանոյլ հոգեւոյդ դէմ. քու գերեզմանդ չազգեր մահուան և սուգի ծանրաթախիծ սոսկումը, ու մեղանոյդ տխրութիւն մը միայն կը թողու այցելուին, իբրեւ հոգիի մը որ մեծութեամբ դուրս կուգայ, իր Արարչին սրտաբաց ողջունելէ յետոյ:

* * *

Վերջալոյսի յետին հառագայթն ալ կը մարի այս մեռելոց դաշտավայրին մէջ. մահուան գիշերին վրայ քնութեան գիշերը կը թափէ իր մեծութիւնը, կը տարածուի աւերն ծառի աւերն քարի եւ աւերն հողակոյտի վրայ, կը մաղուի ամենուն յետին ծայրը բացատասնին. հովը կը տատանէ ծառերու գագաթները, խորհրդաւոր փսփսուք մը կ'ածցնի հիմա ծառ ծառ տերեւէ տերեւ, և մթնշաղին մէջ տատերները կ'երեւան սպիտակ քարերուն վրայ: Օրուան անդորը պատկերը փոխուած է, հիմա կը սկսի խորհուրդներով լի կեանքը գերեզմանատան, այդ լայնատարած դիակնարանին մէջ քանի մը դարերու սերունդներ միացած են մշանջենապէս: Ժամանակներու անջրպետը փչրուած է: Մարդկային իմացականութեան տիրապետութիւնը, քաղաքակրթութեան հզօր թեւարկութիւնը կրած են վերջապէս իրենց պարտութիւնը՝ մահացման եւ բընջնջման տիեզերական օրէնքէն, որ արգելիչ օրէնքն է նաև արատերէու անահման հակասական կարողութեան: Ինչ որ մարդկային է և ինչ որ կենսական, կ'իյնան քնութեան մեծ բովը-խտատանոցին մէջ լուծուելու. ու հոս կը կասի մահը հասդութեան սահմանը. մահուան առեղծուածային վարագոյրը կը ծածկէ ամէն ինչ:

ՀՈՒԻՓՍԻՄԷ

ԱՐՏԱՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ ՏՈՐՄԻՂԸ ՊԱՏԵՐԱԶՄԻ ԱՏԵՆ.— Այս օրերս Պերլինի մէջ հրատարակուած պաշտօնական վիճակագրութենէ մը կը տեսնուի թէ, Գերմանիա կրնայ 111,000 քաղաքագրկի ծովային զինուոր հանել, երբ պէտք ըլլայ: Ասոնցմէ զատ կան 67383 հոգինոց 2ֆլաւրներ գունդեր, որոնց հարիւրին 50ը այսինքն 33,600 հոգին կարելի է ծառայութեան մէջ դնել, կարճ մարզանքէ մը վերջը, որովհետեւ անոնք վարժուած են ծովու կեանքին: Այս կերպով, Գերմանիա կրնայ 144,000 ծովային զինուոր ոտք հանել պատերազմի առեն. ասոնցմէ 36,000ը տրամադրելի են խաղաղութեան առեն:

ԲՆԻՒԻՆԸ կը գրեն թէ ոչ ֆինական պաքտնիքը ոչ ալ կառավարութիւնը դրամական նեղութեան մէջ կ'երեւին, թէեւ գաւառային անուանկները պարապ են: Արքունիքը Բեռլին դառնալէն ի վեր ահագին քանակութեամբ դրամ ծախսուած է պալատներուն և մեհեանները, պարիսպները, պարապատուանները նորոգելու համար: Բեռլին-Հանքէտո-

եւ կը պաշտպանէր անոր կրօնքը:

Աղուոր առաւօտ մը, սակայն, Իւնիօն ժէնէռալը կործանեցաւ, եւ չատ մը միլիոններ, չատ մը հարստութիւններ փճացան:

Պ. կիւսթաւ Իւմպէռի համար կ'ըսեն թէ անոր կործանման գլխաւոր պատճառներէն մէկն է: Իրրեւ հանրապետական մը, անշուշտ գոհ պիտի ըլլար կործանելով իր քաղաքական եւ կրօնական հակառակորդներուն դրամատունը. բայց կրնայ պարզապէս խարդախութիւն մը երեւան հանելու համար ըրած ըլլայ ատիկա:

Սակայն հիմայ ալ կ'ատարկեն թէ Պ. Կ. Իւմպէռ խարդախ դիտաւորութեամբ չարժած է. Թէ Իւնիօն ժէնէռալը կործանել այնտատ է չահուն համար ոճրի եւ ոճրագործներու. յն հակայ հաստատութեան որ արդէն չինուած էր իր անտգիտ հարթն կողմէ, եւ թէ Իւնիօն ժէնէռալի կործանման նչանը առաւ, իր անուղով մեծ գումար մը աւանդ ձգելով դրամատան մը մէջ, կործանումէն քանի մը օր վերջը:

(Շարունակելի)

երկաթուղիի գծին կայարանէն ճիւղ մը կը շինուի մինչեւ արեւմտեան կայսերու գերեզմանները, 600,000 թալէ ծախքով։ Նաեւ ծրագիր մը պատրաստուած է ուրիշ երկաթուղի մը շինելու, արեւմտեան դուռներէն մէկէն մինչեւ Ամառնային պալատը, արքունիքին դիւրութեան համար։ Ասկէ զատ կառավարութիւնը պիտի վերաշինէ հարաւային քաղաքի պարիսպին Միջին դրան աշտարակը, որ կիսովին շինուած և քանդուածէն էր պոքսըրական անկարգութեան միջոցին։ Ասոր համար ալ 500,000 թալէի գումար մը պէտք է։ Կ'ըսեն նաեւ թէ մէկ միլիոն թալէէն աւելի գումար մը կայ ռուսեւչինական պանքան, և թէ ատիկա պիտի գործածուի Բեքինի համալսարանին բարգաւաճման համար։

ԱՆԳԼԻՈՅ ԹԱԳԱՒՈՐԻՆ այցելութեան առթիւ Ֆրանսայի Ձիարշաւիկներու Ակումբը, որուն անդամ է Էտուըրտ Է., մասնաւոր մըցում մը պիտի կազմակերպէ Լօնտոնի մէջ, մայիս 2ին, եթէ կառավարութիւնը արտօնութիւն տայ։ Այս ձիարշաւին ներկայ պիտի գտնուի Էտուըրտ Թագաւորը, որ արդէն շատ կ'ախորժի այդ կարգի մարզանքներէ։ Ձիարշաւի Ընկերութիւնը այնչափ վստահ է իր առաջարկին ընդունելութեան վրայ որ, 2000 ադերլին քուէարկեր է իբրեւ մրցանակ բաշխուելու համար։ Երկրագործական նախարարին դիմում պիտի ըլլայ, կառավարութեան հաւանութիւնը ձեռք ձգելու համար։ Էտուըրտ Թագաւորը շատ մը բարեկամներ ունի Ձիարշաւի հետեւողներու Ակումբին մէջ։

—Պատրաստութիւնները փութով յառաջ կը տարուին Բարիզի անգլիական դեսպանատան մէջ և ուրիշ տեղեր։ Թագաւորին յատկացուած կառախումբը փորձերու ենթարկուած է։ Ն. Վեհափառութեան տրամադրութեան տակ դրուած են երկու չքեղազարդ վակոններ։

ՌՈՒՍ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆԸ մտադիր է երկաթուղի մը շինել, որ պիտի միանայ անդրսիպերիական մեծ գծին, Բալօմօչնայայէն Պարնաուլ ուղղուելով։ Բալօմօչնայա պզտիկ գիւղ մըն է Թօմ գետին եզերքը, անդրսիպերիական երկաթուղիի կայարանին մօտերը։ Պարնաուլի մէջ գիծը երկու ճիւղի պիտի բաժնուի։ Մասնաճիւղ մը պիտի երկարաձգուի դէպի հարաւ, Սէմիբալաթինսքի և Քարքալինսքի ճամբով երկարելու համար մինչեւ Թաշքէնտ։ Իսկ միւս մասնաճիւղը Պիյսքի ճամբով և Քաթունա գետակին ուղղութեամբ պիտի երկարի մինչեւ Չինական սահմանագլուխը, և Քօպտօ և Ուլիասութայի ուղղութեամբ՝ մինչեւ Բեքին։

ԵՐԿՈՒ ՄԱՏՆԻՉՆԵՐ, որոնք ռուս ծովային զինուորներ և էին Ուբլինսքի և Թաքսաս կը կոչուէին անցեալ շաբթու հրացանի բռնուեր են Քրօնշդատի մէջ։ Ասոնք Քրօնշդատի նաւարանին մէջ պաշտօն ունէին, և իբր երեք ամիս առաջ փորձեր էին գողնալ Քրօնշդատի նոր ամրութիւններուն յատակագիծները, Գերման գաղտնի գործակալներու ծախելու համար։ Ռուս տեղակալ մը ասոնց ընթացքէն կասկածելով, օր մը յանկարծ գնաց խուզարկութիւն կատարել անոնց սենեակը. ճիշդ այն վայրկեանին որ այս տեղակալը ձեռք ձգելու վրայ էր գերման գործակալին կողմէ այս երկու զինուորներուն ուղղուած նամակները, ասոնք իրենց սենեակը դարձան, և տեսնելով որ իրենց մատնութիւնը երեւան ելած է դաշունահար սպաննեցին տեղակալը և փախան։ Բայց կարելի եղաւ ձերբակալել զիրենք։ Այս մասին դատական քննութիւնը շատ գաղտնի կերպով կատարուած և մահապարտութեան վճիռ տրուած էր, ինչ որ գործադրուեցաւ անցեալ շաբթու։

ՇԱՀԱԳՈՐԾՈՒԱԿԱՆ ՊԱՅՔԱՐ ՄԸ կը մղուի այս միջոցին Նիւ-Եորքի նահանգին մէջ՝ մէկ կողմէ գործատուական խմբակներու և վաճառականներու ընկերակցութեան, և միւս կողմէ կազի Թրըսդին միջեւ։ Առաջինները, Ալպանիի նահանգային ժողովին մօտ իրենց ունեցած պատուիրակութեան միջոցաւ կը պահանջեն որ քաղաքապետական գործարաններ բացուին կազ և ելեկտրականութիւն բաշխելու համար։ Կազի Թրըսթը սակայն, որուն գլուխը կը գտնուին Պ. Պ. Րօքֆէլլըր, Ուիթնի և Սէյճ, իրենց բոլոր ազդեցութիւնը ի գործ կը դնեն, արգիլելու համար ընդունելութիւնը այդ գաղափարին, որուն կողմը հակիլ կը թուի նահանգային ժողովն ալ։ «Նիւ-Եորք Հէրըլտ» այս գաղափարին կուսակից է, «Սըն» հակառակ կը խօսի, իսկ «Նիւ-Եորք Ճըրնըլ» ջերմապէս կը պաշտպանէ զայն, ըսելով թէ ընկերային մեծ յեղաշրջում մը սկզբնաւորութիւնը պիտի ըլլայ ասիկայ։

ՍԷՆ-ԼՈՒԻԻ ԱՐՈՒԵՍՏԱՀԱՆԴԷՍԻՆ բացման հանդէսին ներկայ գտնուելու հրաւէր ընդունած էին Ուաշինկդընի մէջ գտնուող երեսունեւվեց դեսպաններ, որոնց քսանեւհինգը իրենց հաւանութիւնը յայտնած են։ Արուեստահանդէսին կազմակերպիչ յանձնաժողովը պաշտօնապէս խնդրեր է Ֆրանսական և սպանիական դեսպաններէն՝ բանախօսութիւններ արտասանել այս առթիւ, քանի որ Ֆրանսա եւ Սպանիա գլխաւոր դեր կատարած են Լուիզիանայի պատմութեան մէջ, անոր Ամերիկայի Մ. Նահանգներուն կցուելէն առաջ, որուն հարիւրամեակն է որ կը տօնուի արդէն այս միջազգային արուեստահանդէսով։ Ֆրանսական և սպանիական դեսպանները՝ Պ. Պ. Ժիւսռան և Օժէբրա՝ իրենց կառավարութեննէն արտօնութիւն խնդրեր են այս մասին։

ՀԱՐԱՒԱՅԻՆ ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ ՄԷՋ ուշագրաւ ձգտում կը նշմարուի։ Կ'ըսէ «Վօսինկ Զայթօնկ», որ կը յարէ թէ Հարաւային Ամերիկայի մեկուսացեալ հանրապետութիւնները կը սկսին խորհիլ իրենց քաղաքական համերաշխ շահերուն վրայ։ Այս շարժումին առաջին նշանները տուողներն եղած են Հարաւ. Ամերիկայի պետութեանց Եւրոպա գտնուող հիւպատոսները։ Կը դիտուի մասնաւորապէս թէ Պալմիրոյ մէջ կազմուած է «Սպանեւամերիկեան Առեւտրական Սենեակ մը», որուն արդէն կը մասնակցին պաշտօնապէս Վենեզուէլլա, Պոլիվիա, Չիլի, Հոնտուրաս և Ուրուկուէյ։

ՔՈՐԷԱՅԻ կայսրը մասնաւոր հրովարտակ մը հաներ է, որուն համաձայն հետեւակազօրաց նոր զօրաբաժին մը պիտի կազմուի, 600 հոգիէ բաղկացեալ։ Ասոր պիտի կցուին հեծելազօրաց և հրետաձիգ զօրաց մէկ քանի ջոկատներ։ Սէուլէն «Նօվօյէ Վրէմիա»յի կը հեռագրեն թէ Քորէական պանքա մը պիտի հաստատուի ի մօտոյ Սէուլի մէջ։

ՄԱՆՋՈՒՐԻՈՅ ՊԱՐՊՈՒՄԸ.— Ասկէ առաջ տեղեկութիւններ տուած էինք Ռուս զօրքերուն Մանչուրիոյ երկրորդ մասէն մեկնելու նկատմամբ։ Արդ, Բեդերսպուրկէն պաշտօնապէս կը ծանուցուի թէ Մանչուրիայէն մեկնող ռուս պահապան զօրքերուն տեղ չինական զօրքեր պիտի հաստատուին հետեւեալ կերպով.—Մուքտէնի նահանգին մէջ՝ 8000 հետեւակազօրք, 4000 հեծելազօրք, 2000 հրետաձիգ զօրք, եւ 1000 հետազօտիչ զօրք։ Կիրինի նահանգին մէջ՝ 8090 հետեւակ, 3000 հեծեալ և 2000 հրետաձիգ եւ հետազօտիչ զօրք։ Եւ վերջապէս Ամուրի նահանգին մէջ՝ 6000 հետեւակ, 3500 հեծեալ, 1500 հրետաձիգ և 500 հետազօտիչ զօրք։ Համագումար 39500 հոգի։

ՖԻՆԼԱՆՏԱՅԻ լրագիրները կայս. հրովարտակ մը կը հրատարակեն, որով արտօնութիւն կը տրուի Ֆինլանտայի կուսակալին՝ ժամանակին գոցել ճաշարանները, գրադարանները և ուրիշ հաստատութիւններ, լուծել մասնաւոր ընկերակցութիւնները, և չթողուլ որ Ֆինլանտա կենան այն տեսակ մարդիկ որոնք կրնան վնաս հասցնել հանրային բարեկարգութեան։ Սակայն այս վերջին տնօրինութիւնը միշտ Զարին հաւանութեամբ պիտի ըլլայ։

ԿՐՕՆԱԿԱՆ ՄԻԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ.— Ֆրանսական ոստիկանութիւնը խուզարկութիւն մը կատարեց Կրանտ Շարթրէօզի վանքին մէջ, հաստատելու համար թէ կրօնաւորները հնազանդա՞ծ են կառավարութեան հրամանին և ելած գացա՞ծ են։ Ընդհ. Աբբահայրը ոստիկանութեան քոմիսէրին յայտարարեց թէ չպիտի մեկնի վանքէն, և կը սպասէ որ զինու զօրութեամբ արտաքսուի։ Քոմիսէրը Ոստիկանութեան տեղեկագրեց խնդիրը։

—Կարդինալ Ռիչառ, Բարիզի արքեպիսկոպոսը, նամակ մը գրելով Պ. Քօմպի, կը բողոքէ կրօնականներուն հանդէպ ձեռք առնուած միջոցներուն դէմ։

ՕՐԱՆԷՆ կը հեռագրեն թէ 3000 զինուորներ, որոնք Խէյուէրի մէջ համախմբուած էին զօրահանդէսի համար, Մարոքի սահմանագլուխը մեկներ են։

ՆԱԽԱԳԱՀ ԼՈՒՊԷ Օրան հասաւ ուրբաթ օրը, և ընդունուեցաւ խուռն բազմութեան մը կողմէ։ Ալժէէն Օրան գացած ատեն, լրագրի թղթակիցներու յատկացուած վակոնը կրակ առաւ։ Մարդու կորուստ չկայ։ Պ. Լուպէ Օրանէն Սիտի-Պէլ-Ապպէս գնաց շաբաթ օրը, ճամբան քանի մը տեղեր կանգ առնելով և տեղական իշխանութիւնները ընդունելով։

—Եւրոպական չորս նաւաբաժիններէն զատ, ամերիկեան նաւաբաժին մըն ալ պիտի ողջունէ Պ. Լուպէն, Ալժերիայէն դարձած ատեն։

—Նախագահ Լուպէ Ալժէ գտնուած ատեն, հացկերոյթ մը տուաւ արտասովոր պատուիրակութեանց պետերուն և պաշտօնատարներու։ Այս առթիւ Պ. Լուպէ ճառ մը խօսելով, ըսաւ թէ ամբողջ ազգին մէջ արձագանգ պիտի գտնեն համակրութեան և համարումի արտայայտութիւնները այն վեհապետներուն որոնք մարտանաւեր ղրկեցին, Ֆրանսայի հանրապետութեան նախագահը ողջունելու համար։

ԻՏԱԼԻՈՅ արտաքին գործոց նախարար Պ. Բրինէդդի որոշեր է հրաժարական տալ, որպէս զի կարենայ կատարելապէս ապաքինիլ։ Քանի մը թերթեր այս լուրը տալէ վերջը Պ. Բրինէդդիի յաջորդելիք անձերու անուններ ալ կը յիշեն։ Ուրիշ թերթ մըն ալ կ'ըսէ թէ Վիքթոր Էմմանուէլ Թագաւորը՝ իբրեւ վարձատրութիւն իր երկու տարուան ծառայութեան, ազնուականութեան տիտղոս մը պիտի տայ Պ. Բրինէդդիի։

ՁՄԵՌԸ ԿԸ ՎԵՐԱԴԱՌՆԱՅ.— Գարունը եկած է հոս, առաւել կամ նուազ ցուրտ հով մը միայն ձգելով ձմեռուան ցուրտերէն՝ իբրեւ վերջին թափթփուք։ Բայց այնպէս չէ Եւրոպայի մէջ մէկ քանի տեղեր, ուր բաւական ցուրտ կ'ընէ։ Բարիզի, Լիլի, Պէլֆօրի մէջ ձիւնի փոթորիկներ պատահեր են, թէեւ կարճատեւ։ Ֆրանսայի զանազան կողմերը այգիները սառեր են և բաւական վնաս յառաջ եկեր է։

Անգլիոյ զանազան կողմերը անցեալ երկուշաբթի օրը սաստիկ ցուրտ ըրած է։ Տեղ տեղ ջերմաչափը զերոյէն մինչեւ երկու երեք աստիճան վար իջած է։ Նոյն ցորեկին շատ ձիւներ է Լոնտոնի մէջ, այնպէս որ Զատկի առթիւ Թէյմզ գետին եզերքը դաշտին մէջ խռնուած ժողովուրդը ձիւնախառն փոթորկին բռնելով ցրուեւեր է։ Նօպրիի և Ներքսի կողմերն ալ գետինը սառեր է եւ շատ ծառեր վնասուեր են։ Սկովտիոյ եւ Իռլանտայի մէջ շատ ձիւն եկեր է։ Հիւսիսային արեւելեան հով մը պատճառ եղեր է բաւական արկածներու։

Պերլինի մէջ նոյն երկուշաբթի օրը շատ ձիւն տեղացեր է։ Նոյնպէս Հունգարիոյ մէկ քանի քաղաքներուն մէջ, ինչպէս նաև Վիեննայի մէջ՝ և ուրիշ տեղեր ալ յորդահոս անձրեւներ եկեր են, մեծապէս վնասելով այգիներուն։

ՍՈՍԿԱԼԻ ՓՈԹՈՐԻԿ մը ծագեցաւ ուրբաթ օր Մարսիլիոյ մէջ, կարեւոր վնասներ պատճառելով։ Խարիսխ ձգած շատ մը նաւերու պարանները խորտակուեցան և քառասուն նաւակներ ընկղմեցան։ Փոթորիկը այնչափ բուռն էր որ նաւերը ոչ կրնային մեկնիլ ոչ ալ նաւահանգիստ մտնել։

ԵՐԿՐԱՇԱՐԺ.— Փօնիսքայլէն (Միսոլոնկիի մօտ, Ցունաստան) կը գրեն թէ անցեալ շաբթու երկրաշարժի բազմաթիւ ցնցումներ զգացուեր են հոն։ Երկու տուներ ալ փլեր են։

ՀԱՅ-ՀՌՈՄԷԱԿԱՆԱՑ ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԸ

Վեհ. Կայսրը Իր Անձնական Գանձէն 10,000 ղրշ. նուիրած ըլլալով Հայ-հռոմէական կարօտեալներու ալ, Կայս. Անձնական Գանձուն Նախարար Վսեմ. Սագըզ Յովհաննէս էֆ. շաբաթ օրը անձամբ Հայ-հռոմէականաց Պատրիարքարանը տարաւ նոյն գումարը՝ Տ. Պօղոս Ս. Պատրիարք շնորհակալութեամբ ընդունելով այս նուէրը, երախտագիտական ուղերձ մը յանձնեց Վսեմ. Նախարարին։

—Վեհ. Կայսրը Պատրիարքարանի պէտքերուն համար ելմտական գանձէն 25,000 ղրշ. ալ շնորհած է։

—Զատկի առաւօտուն Տ. Պօղոս Ս. Պատրիարք պատարագեց Ս. Յովհան Ոսկեբերան եկեղեցիին մէջ, և յետ աւարտման եկեղեցւոյ բարեմաղթութիւններ եղան Վեհ. Կայսեր արեւշատութեան համար։ Ն. Սրբազնութիւնը Զատկի առաջին և երկրորդ օրը ընդունեց դեսպանատանց ներկայացուցիչները և պաշտօնական անձերու, ինչպէս նաև Հայ-հռոմէական եկեղեցական և աշխարհական երեւելիներու շնորհաւորութիւնները։

—Այս միջոցին Հայ-հռոմէականաց Պատրիարքարանին մէջ կը պատրաստուի շրջաբերական մը, որով կը պատուիրուի ժողովրդապետներուն՝ որպէս զի ասկէ վերջը պսակները եկեղեցիներուն մէջ կատարուին փոխանակ տուներուն մէջ տեղի ունենալու։

—Երէկ առաւօտ Ղալաթիոյ Ցիսուս Փրկիչ Մայր-եկեղեցիին մէջ յանուն Մարիամու եղբայրութեան, տարեկան հանդէսը կատարելով, Տ. Պօղոս Ս. Պատրիարքը պատարագեց, և յետոյ հոգեհանգստեան պաշտօն կատարուեցաւ եղբայրութեան ննջեցեալ անդամոց համար։

"ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ„Ի ՕՐԱՑՈՅՑԸ
1903

1321 ՏՃԿ-	ՕՐ ԱՊՐԻԼ 8	1903 ԼՏՑ.
Մուհարրէմ 23	+ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ, Գ. օր Զատկի։	Ապրիլ 21
Կէսօր 5.19		Կէսօր 5.7

ՊԱՏՄԱԿԱՆ. 1844 ապրիլ 7ին հրամայուեցաւ Թուրքիոյ Հայ եպիսկոպոսներուն եւ վարդապետներուն, սեւ ու մանիշակագոյն թաւիշէ փակեղ գործածել և քահանաներուն-սեւ չուխայէ։

—1880 ապրիլ 8ին Թիֆլիզի մէջ կը վախճանի Գաբրիէլ արքեպ. Այվազովսքի, հմուտ պատմաբան եւ լեզուագէտ։ Ունի բազմաթիւ երկեր։ Ծնած էր 1812 մայիս 10ին Թէոդոսիոյ մէջ։

1889 ապրիլ 8ին Անգլիոյ մէջ կը մեռնի Տը Լա Ռիւ, որ թուղթի քանի մը մեքենաներ հնարած է։

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷ ԼՈՒՐԵՐ

ԶԱՏԿԻ ԱՌԹԻՒ
ԿԱՅՍ. ՇՆՈՐՀ

Վեհափառ Սուլթանը Իր ծանօթ բարեգթութեամբը այս տարի ալ Հայ կարօտեալները և չքաւորները զատկական տօնի առթիւ մխիթարելու համար բարեհաճեցաւ Իր անձնական գանձէն 25 հազար ղր. շնորհել։

Կայսերական Անձնական Գանձուն Նախարար Վսեմ. Սագըզ Յովհաննէս էֆ. ընկերակցութեամբ նոյն Նախարարութեան արկղակալին, շաբաթ օր Պատրիարքարան գալով յանձնեց նոյն գումարը Ս. Պատրիարքին, որ անմիջապէս շնորհակալութեան գիր մը պատրաստելով յանձնեց Ն. Վսեմութեան, յոտս Կայս. Գահոյից մատուցուելու համար։

Այս գումարը կը յատկացուի Նըպաստից Սնտուկին, ուրկէ՝ ինչպէս յայտնի է կ'ըլլան տեղական և գաւառական կարօտեալներու եւ Նպաստի կարօտ վարժարաններու պէտք եղած օգնութիւնները։

Ն. Կ. Վեհափառութիւնը, բացի կարօտեալներու եղած այս շնորհէն 50000 ղրշ. ալ շնորհած է Պատրիարքարանի պէտքերուն համար։ Այս գումարն ալ կը վճարուի Ելմտական Գանձէն, և այս մասին ալ վարչութեան կողմէ պատրաստուած շնորհակալութեան ուղերձը կը մատուցուի յոտս Կայսերական Գահոյից։

Այս շնորհները նոր առիթ մը եղան ներկայ տօնական օրերու առթիւ, կրկնելու բարեմաղթութիւններ եւ աղօթքներ՝ Ն. Կ. Վեհափառութեան թանկագին կենաց համար։

ԶԱՏԿԱԿԱՆ ՏՕՆԸ

Զատկական տօնը կատարուեցաւ մեծ բարեկարգութեամբ եւ կարգապահութեամբ Պոլսոյ բոլոր եկեղեցիներուն մէջ, ուր սովորականէն աւելի բազմութիւն կար, հակառակ տեղատարափ անձրեւին որ շաբաթ կէս գիշերէն վերջը սկսած էր տեղալ։ Ս. Պատրիարքը Մայր եկեղեցւոյ մէջ պատարագեց եւ քարոզ խօսեցաւ։ Կրօն. Ժողովոյ ատենապետ Տ. Գրիգորիս Արքեպ. Գուրուչէշմէի և գեր-ատենապետ Տ. Վահրամ Արքեպ. Օրթագիւղի եկեղեցիներուն մէջ. փոխանորդ Տ. Գաբրիէլ եպիսկոպոս Սամաթիա, Տ. Բարթուղիմէոս Արքեպ. Բերայ Ս. Լուսաւորիչ, Տ. Մեսրոպ Արքեպ. Սուքիասեան Եէնի Գաբու, Տ. Հմայեակ եպսկ. Ս. Երրորդութիւն, և ուրիշ քարոզիչ եպիսկոպոսներ ու վարդապետներ իրենց թաղային եկեղեցիներուն մէջ պատարագեցին ու քարոզեցին, և Քրիստոսի Յարութիւնը աւետեցին երկսեռ ժողովրդեան։

ՄԱՍՆԱՒՈՐ ԾԱՆՈՒՑՄԱՆ համեմատ, երէկ ժամը 7ին Ս. Պատրիարքը Պատրիարքարանի դահլիճին մէջ ընդունեց պաշտօնական մարմիններու շնորհաւորութիւնները։ Ն. Սրբազնութեան աջակողմը կը գտնուէին Կեդր. Վարչութեան կրկին Ժողովներու կողմէ, Կրօն. Ժողովէն՝ Պատր. Փոխանորդ Տ. Գաբրիէլ եպիսկ., Քաղ. Ժողովէն Տիգրան էֆ. Եուսուֆեան, Գրիգոր էֆ. Խտըրեան և Տիգրան էֆ. Տէր-Ներսէսեան, տեսուչ Խորհուրդներէ և Թաղ. Խորհուրդներէ ոմանց անդամներ և ծանօթ ազգայիններ. իսկ ձախ կողմը կեցած էին Տ. Մկրտիչ եւ Տ. Եղնիկ եպսկ.ները, և քարոզիչ վարդապետներ։ Նախ և առաջ խօսք առաւ Տիգրան էֆ. Եուսուֆեան, որ բանախօսութեամբ մը դրուատեց Ս. Պատրիարքին ջանքերը ի մասին բարւոք ղեկավարութեան վարչական գործոց, երախտագիտութեամբ յիշեց Վեհ. Սուլթանէն ազգին վայելած համակրութիւնը, և աւելցուց նաև որ Կիլիկիոյ կաթողիկոսական ընտրութեան վերջնական լուծումը, Մայր եկեղեցւոյ, Ֆէրիգիւղի եկեղեցւոյ նորոգութիւնները և Երուսաղէմի գործոց բարւոք վիճակը արդիւնքն են դարձեալ Ն. Սրբազնութեան անխոնջ ու յարատեւ ջանից։ Եուսուֆեան էֆ. իր բանախօսութիւնը վերջացնելու ատեն գոչեց «Կեցցէ Վեհ. Սուլթան», որուն ձայնակցեցան ներկաները ծափահարութեամբ։ Այս բանախօսութենէն յետոյ խօսք առաւ Ս. Պատրիարքը, և երկար բանախօսութիւն մը ընելով, Պատրիարքարանի գործերու, իր պաշտօնավարութեան և Ժողովներու ու Խորհուրդներու գործակցութեան մասին մանրամասն տեղեկութիւններ տուաւ, յայտնելով որ հանրութեան կողմէ իր մասին ցոյց տրուած համակրութիւնը քաջալեր մը եղած է աշխուժիւ շարունակելու իր պաշտօնը և իր պարտքը կատարելու, և միւս կողմէ Վարչութեան Կրօնական և Քաղաքական ժողովներուն ալ յայտնեց իր շնորհակալութիւնը՝ անոնց աշխատութեան համար։ Ն. Սրբազնութիւնը այս առթիւ յիշեց Մայր եկեղեցւոյ եւ Գասըմ Փաշայի եկեղեցւոյ նորոգութիւնը՝ Սմբատեան Մանուկ էֆ.ի և որդւոյն Միհրան էֆ.ի նուիրատուութեամբ, ինչպէս նաեւ Ֆէրիգիւղի եկեղեցւոյն նորոգութիւնը՝ Ջենոպ պէյի նպաստով. սակայն աւելցուց որ կան տակաւին բաւական կարօտ եկեղեցիներ, որոնց շէնքն ալ քայքայեալ է եւ զգեստ ու զարդերէ բոլորովին զուրկ կը գտնուին, և զանոնք հոգալ ալ պարտքն է ժողովրդեան։ Ն. Սրբազնութիւնը տեղեկութիւն տուաւ նաեւ Նպաստից գործին համար, յիշեցնելով որ բաւական կարօտ վարժարաններ կը պահուին գաւառներու մէջ, ամսական մէկ և մէկուկէս ոսկի Պատրիարքարանէ տրուած նպաստով, և կարգ մը որբանոցներ կը վերածուին արհեստանոցներու և աւելի կանոնաւոր ուղղութիւն մը կը ստանան։ Ուստի յիշեցուց այս մասին ալ հանրութեան պարտականութիւնը։ Ս. Պատրիարքը երկարօրէն խօսեցաւ՝ ժողովրդեան Պատրիարքարանի սնտուկին նըկատմամբ ունեցած պարտքը ժամանակին վճարելու պէտքին վրայ, աւելցնելով որ, Պատրիարքարանը իբրեւ կեդրոն մեր ամէն գործառնութեանց, պէտք ունի նիւթապէս աւելի լաւ վիճակի մէջ գտնուելու. կաթսայ մըն է որ պէտք է տաք ըլլայ, որպէս զի ջերմութիւնը տարածուի վարչական մեքենային մէջ և շարժէ զայն. հետեւաբար ամէն ոք իբրեւ Պատրիարքարանի տուրք, իբրեւ նուէր և նպաստ իր պարտքը ժամանակին պէտք է հատուցանէ. մինչդեռ կը դիտուի որ շատերը միջոցներ կը մտածեն իրենց պարտքը չվճարելու, եւ նպաստ մը պակաս տալու համար միջոցներ ու բարեխօսութիւններ կը հնարեն. յիշեցուց թէ ներկայ տօնին առթիւ 40 անձերու դիմում եղած է իրենց պարտքը վճարելու կամ դիւրացնելու սնտուկին պէտքերը և անոնց հազիւ կէսը պատասխանած է գործնական կերպով։ «Պատրիարքարանի պաշտօնէութենէն աւելի եռանդուն ջանք ընելու համար, հարկ է աւելի

"ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ„Ի ԹԵՐԹՕՆԸ 91

ԹՕՂԱՓԻ ՏԸ ՄՕՆԹԷՓԷՆ

Միլիոնները

5.

Տընի, ուրախութենէն խելքը գլխէն թռած դրամական այս պարգեւէն, դուրս նետուեցաւ աղաղակելով.

—Անմիջապէս, վայրկենապէս, պարո՛ն... Հինգ վայրկեանի չափ պէտք է որ սպասէք սակայն։

Հինգ վայրկեան չանցած տակաւին, կառքը լծուած չէկ ձիու մը և կառապանութեամբ Ժաքոյի, կանգ կ'առնէր պանդոկին մեծ դրան առջեւ, և Պ. տը լա Թուռ Վօտիէօ առաջին անգամ ըլլալով կը նստէր առանց գեղջկական կառքի մը մէջ։

—o—

9.

Հազիւ թէ կառքը ճամբայ ելած էր, երբ Բլոտիա բացաւ պատուհանը, դուրս հանեց գլուխը և Տընին կանչեց։

Պանդոկին սպասաւորը վազեց եկաւ.

—Ի՞նչ կ'ուզէ պարոնը, հարցուց։

—Վայրկենապէս պատրաստ վիճակի մէջ դրէք մեր ձիերէն մէկը, պատասխանեց մեղաւորուհին։

—Ո՞րը, մե՞ծը թէ պզտիկը։

—Մեծը։

—Շատ աղէկ, պարո՛ն, երեք վայրկեան ետքը ձին պատրաստ պիտի գտնէք...

Եւ Տընին հեռացաւ փութկոտութեամբ։

Այս տխպար ծառան, Սեժիսմոնի հինգ ֆրանք պարգեւէն ախորժակը գրգռուած, նոր պարգեւներու կը սպասէր։

—Ահ, աղաղակեց Ժոռժ, երբ մինակ մնաց Բլոտիայի հետ, ի՞նչ կը նըշանակէ ասիկա...

—Ինծի կը թուի թէ խնդիրը շատ պարզ է, և բացատրութեան չի կարօտիր բնաւ։

—Ո՞վ պիտի նստի ձին։

—Դո՛ւն։

—Ո՞ւր երթալու համար։

—Բարիզ։

—Խե՞նթ ես դուն։

—Չեմ կարծեր։

—Բայց եղբայրս Բարիզ կ'երթայ կոր...

—Ի՞նչ ըսել կ'ուզես...

—Եթէ ճամբան անցնիմ զայն, զիս պիտի տեսնէ...

—Բնականաբար...

—Եւ եթէ տեսնէ զիս, պիտի ճանչնայ... բան մը՝ որմէ կարծեմ թէ խոյս տալու ենք ամէն պարագայի մէջ։

—Ատիկա ի՛մ ալ կարծիքս է։

—Բայց այն ատեն, չե՛մ հասկնար ես...

Մեղաւորուհին կտրեց իր տարփաւորին խօսքը։

—Ինչպէս, ըսաւ անհամբերութեամբ չես հասկնար սա չափը թէ պէտք չէ անցնիլ զայն, այլ հետեւիլ անոր... Քու եղբօրմէդ պէտք եղածին չափ հեռու գտնուելէն դիւրին բան չկայ, այնպէս որ անիկա չկարենայ տեսնել քեզ, առանց սակայն դուն անոր հետքը կորսնցնելու...

—Բայց ի՞նչ նպատակաւ այդպէս պէտք է հետեւիլ անոր...

—Այն նպատակաւ թէ ո՞ւր կ'երթայ ան եւ ի՞նչ ընելու...

—Մեզի ի՞նչ փոյթ, ինծի անանկ կ'երեւայ թէ մի՛ միայն հոս ինչ որ տեղի կ'ունենայ, ա՛ն մեծ կարեւորութիւն ունի մեզի համար...

—Ատանկ չէ սակայն... Պէտք կա՞յ որ բացատրեմ քեզի թէ եթէ եղբայրդ երթայ իր ծայրը ծայրին ամուսնութիւնը խոստովանի իր մօրը և իր կինն ու տղան տը լա Թուռ Վօտիէօ բնակարանը փոխադրէ, ամէն բան կորսուած է մեզի համար։

—Դժբաղդաբար իրաւունք ունիս։

—Ասիկա սակայն ենթադրութիւն մըն է սոսկ, եւ կը յուսամ որ անհիմն ըլլայ բոլորովին։ Բայց վերջապէս պէտք չէ տարակոյսի մէջ մնալ, և ասոր համար է որ քեզի Բարիզ կը ղրկեմ...

—Երբ եղբայրս Պրիընուա վերադառնայ, պէ՞տք է նորէն հետեւիլ անոր...

—Վստա՞հ ես քու ձիուդ արագընթացութեանը։

—Կատարելապէս վստահ... իմ ձիս առաջնակարգ վազող մըն է...

—Այդ պարագային, ըրէ՛ ըսածդ։

—Շատ աղէկ։

Այդ պահուն Տընի դուրս ելաւ ախոռէն, մարքիզին ձին հետը բերելով։

Աչքերը վեր վերցուց և տեսնելով Ժոռժն ու Բլոտիան որոնք պատուհանին առջեւ կայնած էին, պոռաց.

—Ահաւասիկ ձին բերի...

Մարքիզը ձեռքն անցուց ձեռնոցները, և գլխարկը դնելով դուրս ելաւ։

—Բարի ճամբորդութիւն եւ յաջողութիւն, ըսաւ մեղաւորուհին։

—Շնորհակալութիւն, պատասխանեց Ժոռժ։

Եւ վար իջաւ։

Բակը հասնելուն, Ժոռժ իր ձիուն մօտեցաւ, որ ճանչցաւ իր տէրը եւ հանդարտեցաւ։

Ժոռժ քիչ մը գգուելէ ետքը իր ձին, թամբին վրայ ելաւ, եւ մնաք բարով ըսելով նորէն Բլոտիային, սկսաւ ձին վազցնել։

Հազիւ թէ գիւղին վերջին մէկ քանի տուներուն առջեւէն ալ անցած էր, երբ տեսաւ հեռուէն կառքը՝ որուն մէջ նստած էր դուքս տը լա Թուռ Վօտիէօ։

Անմիջապէս դանդաղեցուց իր ձիուն գնացքը, եւ սկսաւ դուքսին կառքին արագընթացութեան համեմատ չափել ինք ալ։

(Շարունակելի)

լաւ և կանոնաւոր վարձատրելզանոնք, և այս ալ ժողովրդեան իր պարտքը աւելի կանոնաւոր կատարելէն կախում ունի»։ Ապա յարեց. «Հայ ազգը Օսմանեան Պետութեան հովանիին տակ պաշպանած է մինչեւ իր լեզուն, իր կրօնքը և փոխադարձաբար իր հպատակութեան պարտականութիւնը լիովին կատարած է, ինչ որ գնահատած է քանիցս Վեհ. Կայսրը։ Հետեւաբար հարկ է նոյն հպատակութեան պարտականութեանց մէջ չթերանալ, և աղօթել կանապազ Ն. Կ. Վեհափառութեան առողջութեան համար։ Կեցցէ Վեհ. Սուլթանը»։ Ներկաները ծափահարութեամբ ընդունեցին նաև այս բանախօսութիւնը։ Ապա ներկայներուն մեծաւորները բանքներ եղան, և ամենքն ալ իրենց շնորհաւորութիւնները յայտնելէ յետոյ մեկնեցան։

Այս շնորհաւորական ընդունելութեան ներկայ էր նաև Գալֆաեան Որբանոցի մայրը՝ Քրիստինէ մայրապետ, ուսուցիչներու Ռէթէոս էֆ. Թաղէոսեանի հետ։

ՉԱՏԿԻ առաջին օրը շնորհաւորական այցելութիւն տուին Ս. Պատրիարքին, Պարսից դեսպան Միրզա Րիզա խան՝ ընկերակցութեամբ Ա. Թարգման Յովհաննէս խանի, նոյնպէս Պելժիոյ դեսպանատան խորհրդականը որ ապա Ն. Սրբազնութեան հետ Մայրեկեղեցի իջաւ և դիտեց եղած նորոգութիւնը։ Նոյնպէս Անգլիոյ, Ռուսիոյ, Սերպիոյ և Հոլանտայի դեսպանատանց թարգմանները՝ ի դիմաց իրենց դեսպաններուն շնորհաւորական այցելութիւն տուին։

Երէկ Պուլկարաց Էկզարք Տ. Յօսէֆ, իր հետ ունենալով փոխանորդը Էկզարքարանի գործակատարը և դիւանապետը Պատրիարքարան եկաւ, և Ս. Պատրիարքին շնորհաւորեց Զատկի տօնը։ Յետոյ Էկզարքը եկեղեցի իջաւ և տաճարին նորոգութեան մասին գովասանքի խօսքեր ըսելով մեկնեցաւ։ Նոյնպէս Հայ-Հռոմէականաց Կ. Պատրիարք Տ. Պօղոս Ս. Էմմանուէլեան, ընկերակցութեամբ Իսրայէլեան Սահակ վարդ. և գործակատար Շէհրեան Ժան էֆ.ի և Յովսէփ էֆ.ի, ինչպէս նաև Բէօսէեան Անտոն և Ոսկեան Ֆրիգոր էֆ.ներու Պատրիարքարան եկաւ, և Ս. Պատրիարքին շնորհաւորեց Ս. Յարութեան տօնը։ Նոյնպէս շնորհաւորական այցելութիւն տուին Ասորւոց Պատր. փոխանորդը և Հայ-բողոքականաց ազգապետ Պօյաճեան Յակոբ էֆ.ն։

Ս. ՊԱՏՐԻԱՐՔԸ այսօր իր հետ ունենալով եկեղեցական և աշխարհական անդամներ, Ֆէնէրի Յունաց Պատրիարքարանը կ'երթայ անձամբ շնորհաւորելու Տ. Յոաքիմ Պատրիարքին՝ զատկական տօնը։ Ապա այցելութիւն կուտայ Հայ-Հռոմէականաց Ս. Պատրիարքին և Պուլկարաց Էկզարքին։

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԷՆ ղրկուած հեռագիր մը կ'իմացնէ թէ՝ Ս. Յարութեան տաճարին մէջ Հայոց և Յունաց կողմէ կատարուած Լուսաւորեայի հանդէսը չատ խաղաղութեամբ և կարգապահութեամբ տեղի ունեցեր է։

ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻ մատրան մէջ երէկ Տ. Գէորգ եպս. Ս. Պատարագ մատոյց, ի հանգիստ հոգւոյ Տիկին Վերժին Պ. Կիւլպէնկեանի, և Կիւլպէնկեանց դամբարանին վրայ կատարուեցաւ հոգեհանգստեան արարողութիւնը։ Դամբանին շրջապատած էին որբանոցին որբերը և որբուհիները՝ որոնց կողմէ կարդացուեցան հոգեհանգստեան շարականները։ Յետոյ բոլոր պատսպարեալներուն հոգեճաշ տրուեցաւ։ Պատրիկ էֆ. Կիւլպէնկեան, ինչպէս նաև Մանուկեան Բարսեղ, Տիգրան և Մկրտիչ էֆ.ները և նոյն ընտանիքին կին անդամները ներկայ էին այս տխուր արարողութեան, և հաստատութեան մէջ ճաշելով, պտտեցան զանազան յարկերը։ Այս առթիւ Մարսիլիայէն Տէր եւ Տիկին Յակոբ Թիւրապեան գեղեցիկ պսակ մը, և իրենց զաւակները Տիար Յովհաննէս եւ Օր. Հայկուհի ուրիշ պսակ մը, Լոնտոնէն Տէր և Տիկին Կորապետ Կիւլպէնկեան մէկ պսակ, և Պատրիկ էֆ.ի զաւակները մէկ պսակ դրած էին հանգուցեալոյն շիրմին վրայ։

ՉՄԻՒՌՆԻՈՅ բարեսէր ազգայիններու նպաստով և նուիրատուութեամբ 50է աւելի Հայ աղքատներու ալիւր և բրինձ բաշխուեր է Զատկական տօնին առթիւ։

ՉՄԻՒՌՆԻՈՅ մէջ փաստաբանութեամբ պարապող Լոզոֆէթ Սամի էֆ. տար պարգեւաւոր Թուղթէ մը 400 ֆրանսական ոսկի շահած ըլլալով, այս գումարին 25 ոսկին իր մօրը և իր քրոջը յիշատակին համար տեղւոյն հիւանդանոցին նուիրեր, եւ բարեգործական նպատակի յատկացուելու համար ոսկին ալ Պատրիարքարան ղրկեր է։

ԽԱՍԳԻՒՂԻ Աղքատախնամը Զատկի առթիւ վարժարանին 50ի չափ աղքատ ուսանողներու միայն կօշիկ և գլխարկ տուած է։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄՆ. Փոխանորդարանի Ազգ. Պատրիարքարանի.— Բնիկ Աչոտցի, իսկ այժմ ի Սամսոն հաստատուող Սարգիս Մանուկեանի կինը Հռիփսիմէ Մարզուանցի Խաչատուր-Աժոտեան, հինգ վեց տարի առաջ ամուսնէն բաժնուած եւ անյայտացած է։

Կը յանձնարարուի արդոյ ազգային, որ եթէ երբեք յիշեալ Հռիփսիմէ կնոջ ող, ողջ կամ մեռեալ լինելու մասին որեւէ տեղեկութիւն ունենի, հաճին Պատրիարքարանին ծանուցանել։ (Կնիք)

ԱԶԴ.—Ղալաթիոյ Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցւոյ Խնամակալութիւնը կը ծանուցանէ թէ Թաղիս քարոզիչ Տ. Բաբգէն Ծ. Վ. Կիւլէսէրեան հանդերձեալ է Ս. Պատարագ մատուցանել յառաջիկայ հինգշաբթի (10 Ապրիլ 1903) ի հոգեւոր մխիթարութիւն բարեպաշտ ունկնդրաց։ (Կնիք)

Ծա՞օթ.—Սկզբնաւորութիւն ժամերգութեանց ի ժամ 12, Ս Պատարագի 2։

ԲԱՐԻԶԻ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԵՐԷԿ ԻՐԻԿՈՒԱՆ

20 Ապրիլ 1903

Ֆրանս. %	(3% Français)	98.45
Րէժի	(Tab. Turcs)	362.
Դօնսօլիտ	(R. Turque D.)	28.90
Երկաթուղի	(Lots Turcs)	125.50
Պանք Օթթ.	(Banque Ott.)	595.
Թրանսվալ	(Transwal)	141.

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ

(ԱՅՍ ԱՌՏՈՒԱՆ)

ԱՍՏԻՃԱՆ.— Աւագ Թիկնապահութեան տիտղոս շնորհուեցաւ Կայս. ապարանկոյտի նախագահի փոխանորդի օգնական Միւչիր Էօմէր Րիւշտի փաշայի։

Պալայի աստիճան՝ Վճռաբեկ Ատենի անդամ Հաճի Էմին պէյի։

Ուլայի Ա. աստիճան՝ Սելանիկի հեռագրաց և Թղթատարական Ա. Տնօրէնութենէն Պէրութի հեռագրաց և Թղթատարութեան Ա. Տնօրէնութեան կոչուող Համտի էֆ.ի եւ քաղաքապետական ժողովոյ անդամ Պէտիրհանիզատէ Հասան պէյի։

ՊԱՇՏՕՆ.—Արտաքին գործոց մասնաւոր դիւանին միւմեյյիզ անուանեցաւ արտաքին գործոց դիւանի քարտուղարներէն Սահիպ պէյ։

Խիւտավէնտիկեարի Մէարիֆի տնօրէն անուանեցաւ Սըվազի Մէարիֆի տնօրէն Խիւլուսի էֆ., որուն յաջորդեց Սըվազի Իտատիէ վարժարանին տնօրէն Թահիր Րիւշտի էֆ.։

Հալէպի նահից անուանեցաւ Սուրիոյ նախորդ նահից Մէհմէտ Իսմէթ էֆ.։ Էտիրնէի նահից՝ Էվգաֆի քննիչ դատաւորին նախորդ դեր-խորհրդական Մէհմէտ Նուրի էֆ.։ Դէրզ Բիլիսէի նահից՝ Կէլիպօլուի նախորդ նահից Ապտիւրրահիմ Շիւքրի էֆ.ի։ Կիւմիւլճինէի նահից Եօզկատի նախորդ նացպ Ահմէտ Տիւրրի էֆ.։

ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆ.—Ա. կարգի Մէճիտիէ պատուանշան տրուեցաւ Շքօտրայի կաթոլիկ արքեպիսկոպոս աւստրիահպատակ Տ. Բասքալ Կիւրինիի։

Գ. Օսմանիէ՝ Առողջապահական տեսչութեան դեզօրէից քննիչ Համտի պէյի։

Բ. Շէֆգաթ՝ Հանրօգուտ Շինութեանց նախարարութեան խորհրդական Մկրտիչ էֆ. Սինապեանի կնոջ՝ Տիկին Ագապիի, և Գ. Շէֆգաթ՝ աղջկանը՝ Օր. Աօթինէի։

ՕՏԱՐ ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆ.— Իտալական կառավարութիւնը Ա. կարգի Իտալական Թագ պատուանշանը տուաւ Սուրիոյ կուսակալ Նազիմ փաշայի։ Կայս. Իրատէ մը կ'արտօնէ անոր գործածութիւնը։

ԶԱՏԿԱԿԱՆ ՏՕՆԵՐՈՒ առթիւ, Կայս. Իրատէով մայրաքաղաքիս զանազան Քրիստոնեայ եւ Հրեայ հասարակութիւնները հետեւեալ շնորհները ընդունեցան։ Յունաց Պատրիարքարանը 75000 ղշ.։ Հայոց Պատրիարքարանը՝ 50000 ղշ.։ Հայ-Հռոմէական Պատրիարքարանը՝ 25000 ղշ.։ Պուլկարաց Էկզարքարանը՝ 50000 ղշ. և Հրէից Խախամապետարանը՝ 30000 ղշ.։

—Առջի օր, Ա. օր Զատկի, Յունաց Տ. Յոաքիմ Պատրիարք հանդիսաւոր պատարագ մատոյց Ֆէնէրի Յունաց Մայր եկեղեցւոյն մէջ։ Տ. Յոաքիմ Պատրիարք Թափօրով Պատրիարքարանի շուրջը դարձաւ, և Պատրիարքարանի դրան առջեւ, շրջափակին մէջ, Ն. Սրբազնութիւնը բարեմաղթութիւններ ըրաւ Վեհ. Սուլթանին Թանկագին կենաց համար։ Եկեղեցական արարողութեանց ներկայ էին ռուսական դեսպան Պ. Զինովիէվ, Հելլէն գործակատար Պ. Բոթէն, պետական ծառայութեան մէջ գտնուող Յոյն պաշտօնատարներ և աստիճանաւոր երեւելիներ՝ ամէնքն ալ պաշտօնական զգեստով և իրենց պատուանշանները կախած։ Նոյնպէս Տ. Յոաքիմ Պատրիարքը և Մէգրոպոլիտները կը կրէին իրենց պատուանշանները։ Եկեղեցական արարողութեանց աւարտումին, Սերպիոյ դեսպան զօրավար Սավա Կրուիչ Ֆէնէր երթալով՝ շնորհաւորեց օրուան տօնը՝ Տ. Յոաքիմ Պատրիարքին։

—Մայրաքաղաքիս միւս բոլոր յոյն եկեղեցիներուն մէջ ևս, Զատկի Ա. օրը եկեղեցական արարողութիւններ կատարուելով՝ Թափօրներ կազմուեցան, որոնք եկեղեցիներու շուրջը դարձան և պահականոցներու առջեւ կանգ առնելով՝ աղօթքներ կարդացուեցան Վեհ. Սուլթանին արեւշատութեան համար։

Բերայի Յունաց Այա-Թրիատա եկեղեցւոյն մէջ, արարողութեանց աւարտումին, Հալէպի մետրոպոլիտ Տ. Նէքտարիոս իր հետ ունենալով խուռն բազմութիւն մը՝ Թագսիմի պահականոցին առջեւ գնաց, և հոն ներկայ գտնուող պաշտօնեաներու և ժողովուրդին ուղղուած քարոզ մը խօսելով, բարեմաղթութիւններ ըրաւ Վեհ. Սուլթանին Թանկագին կենացը։ Նմանապէս Բերայի Այ-Բանայիա եկեղեցւոյն մէջ արարողութիւնները աւարտելէ ետքը, նոյն եկեղեցւոյն քարոզիչ Տ. Եուլամնիոս հոծ բազմութեան մը հետ Բերայի կառավարչատան առջեւ գնաց, ուր ընդունուեցաւ կառավարիչ Համտի պէյի, ոստիկան-զօրաց հրամանատար Հիւսէյին փաշայի, եւ ուրիշներու կողմէ։ Հոն, Տ. Եուլամնիոս աղօթք մը կարդաց՝ բարեմաղթութիւններ ընելով Վեհ. Սուլթանին Թանկագին արեւշատութեանը համար, որմէ ետքը Աքիլիս էֆ. Թուրքերէն լեզուով բանախօսեց Ն. Կայս. Վեհափառութեան արեւշատութեանը համար մաղթանքներ ընելով, մինչ ներկաները «Փատիշահըմ չօք եաշա» կրկնակ աղաղակներով ձայնակցեցան։

—Ֆէնէրի պուլկարաց Մայր-եկեղեցւոյն մէջ ևս Էկզարք Տ. Յօսէֆ պատարագ մատուցանելով՝ բարեմաղթութիւններ ըրաւ Վեհ. Սուլթանին Թանկագին կենացը։ Նմանապէս՝ Բերայի Ասորիներու եկեղեցւոյն մէջ։

—Զատկի Ա. օրը, Յունաց Պատրիարքարանին կողմէ յատկապէս զարդարուն հաւկիթներ եւ չքեղ «չէօրէք»-ներ յոյժ գեղեցիկ կողովի մը մէջ դրուելով Կայս. Պալատ ղրկուեցան՝ մատուցուելու համար յոտս Կայս. Գահոյից։

—Կայս. Անձնական գանձուն նախարար Վսեմ. Սագըզ Յովհաննէս էֆ., չաբաթ օր ինչպէս Հայ և Հայ-Հռոմէականաց կարօտեալներուն, նոյնպէս ալ Յոյն կարօտեալներուն համար 40,000 ղշ.ի գումար մը տարաւ յանձնեց չաբաթ օրը՝ Յունաց պատրիարքարանը։

ԹՈՒՐՔԻԱ ԵՒ ՍԵՐՊԻԱ.— Վիեննական Թերթերը կ'ըսեն թէ՝ Բարձր. Մեծ-Եպարքոսը եւ Արտաքին Գործոց Նախարարը սերպիական դեսպանին ծանուցած են Կայս. կառավարութեան գոհունակութիւնը՝ վերջին պարագաներու մէջ Սերպիոյ կողմէ ցուցուած ուղղամիտ ընթացքին համար, և միեւնոյն ատեն յոյսը յայտնած են թէ՝ Սերպիա ապագային ալ միեւնոյն ընթացքը պիտի բռնէ։

ՀԵԼԼԵՆԱԿԱՆ «Նէօն-Ասթի» թերթը կ'ըսէ թէ* մայրաքաղաքիս հելլենական դեսպանատունը խնդրած է Բ. Դուռէն՝ հրամաններ տալ Րումէլիի նահանգներու իշխանութիւններուն, պաշտպանելու համար Հելլենները ընդդէմ աւազակներու ասպատակութեանց։

ԷՐԶՐՈՒՄԷՆ կը հեռագրեն թէ յանձնաժողով մը կազմուեր է ոստիկան զինուորներու եւ ոստիկաններու վերակազմութեան համար, ինչպէս Րումելիի նահանգներուն մէջ։

ՅՈՒՆԱՑ ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԸ.—Յունաց Պատրիարքարանի պաշտօնաթերթը՝ «Էքլիսիասթիքի Ալիթիա», ուրբաթ օրուան թիւով հրատարակած է պատճէնը նամակի մը՝ զոր Յունաց Պատրիարքը անցեալ տարի ղրկեց բոլոր օրթոտոքս եկեղեցիներու պետերուն, հրաւիրելով զանոնք որ իրենց տեսութիւնները փոխանակեն սա խնդիրներուն վրայ. 1.—Ի՞նչ ընել՝ օրթոտոքս եկեղեցիներու մէջ համերաշխութիւնը ապահովելու, և պաշտպանելու համար հաւատքը ընդհանրապէս՝ դարուս ընդդիմադիր ոգիին դէմ։ 2. Ատե՞նն է հռոմէական եկեղեցւոյ և բողոքական եկեղեցւոյ հետ փոխադարձ և բարեկամական մերձեցման մը կուռանը պատրաստելու։ 3. Ի՞նչպէս դիւրացնել հինկաթոլիկներու՝ Արեւելքի օրթոտոքս եկեղեցւոյն հետ միացումը։ 4. Բանակցիլ Արեւելեան Օրթոտոքս եկեղեցւոյ մէկ հաւաքական որոշման մասին՝ Տոմարի խնդրին վրայ, այնպէս որ կարելի եղածին չափ տոմարի ճշդութիւն գոյանայ՝ հաստատուած եկեղեցական կանոններու համաձայն եղանակով։

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ - ՃԱՐՏԱՐԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ. Պետական խորհուրդը Մեծ-Եպարքոսութեան մատուցած է տեղեկագիր մը՝ նպաստաւոր Մէհմէտ Խալիտ պէյի մէկ խնդրանքին, որ կը վերաբերի մայրաքաղաքիս մէջ հաստատելիք առեւտրական և ճարտարարուեստական ընկերութեան մը։ Ընկերութեան վարչական խորհուրդին պիտի նախագահէ Նէմլի-Զատէ Թահսին փաշա։ Անդամներն ալ հարիւրին յիսուն համեմատութեամբ բաժին ունեցողներէն պիտի ընտրուին։ Շահը ամէն տարի բաժնեակցերուն պիտի բաշխուի, իսկ ենթադրուածէն աւելի եղած մասը պահեստի դրամագլուխ պիտի կազմէ։ Եթէ չահը բաւական չըլլայ չահաբաժինը պահեստի դրամագլուխէն պիտի վճարուի։ Ընկերութիւնը պիտի հպատակի Օսմ. բոլոր օրէնքներուն։ Վարչական խորհուրդին անդամներուն կէսէն աւելին Օսմ. հպատակ պիտի ըլլան։ Ընկերութիւնը, Կայս. Ֆէրմանը ստանալուն պէս, իր փափաքով հազար ոսկի պիտի նուիրէ Հիճազի երկաթուղիին։

ՀԱՄԻՏԻԷ ՄԱՆԿԱՆՑ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻՆ համար կողմ մը 10,000ի չափ չոճիներ (չամ աղաճը) պիտի տնկուի, մինչև Մոլա Այազմա, և պատով մը պիտի շրջապատուի։ Այս անտառակին մէջ պիտի հաստատուին երկու փոխադրելի և գեղեցիկ զուիցերիական «չալէ»ներու պէս տաղաւարներ՝ որոնք իբր ապաքինարան պիտի ծառայեն հիւանդներու։ Հիւանդանոցին կից ներկայիս կը շինուի ուրիշ նոր շէնք մը՝ որ իբր աչխատանոց պիտի ծառայէ չիճուկի պատրաստութեան։

ԿԱՅՍ. ԲԺՇԿԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ սովորական նիստը տեղի ունեցաւ անցեալ ուրբաթ օրը, նախագահութեամբ Տքդ. Եաղուպեան էֆ.ի։ Այս նիստին մէջ ժողովը պաշտօն յանձնեց Պ. Պիւթիսի՝ ընկերութեան միւս կարգ մը անդամներուն հետ Աթէնք երթալ, իբրեւ ներկայացուցիչ բժշկական համաժողովին։ Տքդ. Եաղուպեան այս նիստին մէջ ալ ծննդաբերական գործողութեան մը վրայ չահեգրգռական մանրամասնութիւններ հաղորդեց։ Տքդ. Նուլիս ժանտատենդի (Թիֆօ) վրայ խօսելով, ըսաւ թէ այդ հիւանդութիւնը աւելի յաճախադէպ է գարնան եղանակին, և դիտել տուաւ թէ Թերեւս այդ եղանակին ուտելիքները, ինչպէս ոստրէները, դեր մը ունին հիւանդութեան աճելնալուն մէջ։ Պ. Աբէրի ասոր պատասխանելով, ըսաւ թէ կրնայ ըլլալ որ ժանտատենդը այս տարի գարնան աւելի յաճախադէպ է, բայց վերջին 10 տարիներու վիճակագրութիւններուն նայելով, հաստատուած է որ թէ՝ հոս և թէ՝ արտասահմանի մէջ, ժանտատենդը երբեմն աւելի յաճախադէպ է աչունը, ձմեռը եւ նոյն իսկ ամառը քան գարունը։ Ուտեստները, մանաւանդ հում բանջարեղէնները եւ մասնաւորապէս ջուրը եւ աղը, ժանտատենդին բուն պատճառները կ'երեւան, Թէև այդ հիւանդութեան մասնաւոր հակումը ամենէն մեծ դերը կը կատարէ։ Դալով ոստրէներուն, Տքդ. Աբէրի այդ խնդիրը վերջացած կը նկատէ իր մասին, այնպէս որ ոստրէն չկրնար ժանտատենդի գլխաւոր պատճառ մը նկատել։ Տքդ. Աքսէնթորիադիսի կարծիքով, վարձուած հորերու ջուրերը կարեւոր պատճառ մըն են ժանտատենդի, քանի որ այդ ջուրերը կը գործածուին թէ՝ հաց շինելու և թէ հում բանջարեղէնները լուալու համար։ Տքդ. Նուլիս ալ կ'ընդունի այն կարծիքը թէ ոստրէն գրեթէ ո և է դեր չունի ժանտատենդի հիւանդութեան պատճառներուն մէջ, որովհետեւ ոչ միայն չատ մը մարդիկ չափէն աւելի ոստրէ կ'ուտեն առանց ժանտատենդէ բռնուելու, այլ եւ ոստրէ չպարառող երկիրներու մէջ ալ ժանտատենդը նուազ յաճախադէպ չէ։

ԱԻԱԶԱԿՈՒԹԻՒՆ.— Ուրֆաի մէջ ցեղէ մը 10 հոգի ալ, են. փոխադրած ատեն, յարձակում կրեր են ուրիշ ցեղի մը պատկանող աւազակախումբի մը կողմէ, որ զրաւեր է իրենց բոլոր ապրանքները, ինչպէս նաև ձիերը։ Տեղական իշխանութիւնը լուր առնելով զինուոր ղրկեր է, որոնք աւազակներէն մէկ քանին ձերբակալեր եւ գողցուած ապրանքները ետ առեր են։

ԵՍՄԷՆԻ նահանգին մէջ հեռագրական գիծեր շինուիլ սկսած են։ Ամբողջ գիծը 240 քիլոմեդր երկայնութիւն պիտի ունենայ։

ՆԵՐՔԻՆ ԳՈՐԾՈՑ նախարարութիւնը, շրջաբերականով մը հրամայած է բոլոր գաւառային իշխանութեանց՝ արգիլել հին պղնձէ դրամներու, ինչպէս նաև օսմանեան արծաթ եւ պղինձ դրամներու շրջաբերութիւնը։

ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ կայսրը ուրբաթ օրը այցելութիւն տուեր է Պերլինի Օսմ. դեսպան Թէվֆիք փաշայի։

ԹՈՒՐՔԲԵՐԻՉԼԼԵՆ առեւտր. դաշնագրին պատճէնը պիտի հրատարակենք վաղուան թիւով։ Այդ պայմանագրութիւնը չատ մեծ կարեւորութիւն ունի երկու երկիրներու առեւտրական չահերուն տեսակէտէն, և կը նկատուի իբր գերազանցօրէն գոհացուցիչ արդիւնք մը՝ այդ առթիւ տեղի ունեցած բանակցութեանց։

ՌՈՒՍԱԿԱՆ «Տօնիէձ» պահականաւը չաբաթ օր հոս հասաւ, և նոյն օրը իրիկուան Սեւ Ծով մեկնեցաւ՝ Ռուսիա փոխադրելով հանգուցեալ Պ. Զերպինայի մարմինը։ Կ. Պոլսոյ նաւահանգիստը հասնելուն, «Տօնիէձ» Թոփհանէի առջեւ անգլիական զրօսանաւու մը ետեւը կանգ առաւ՝ որ անմիջապէս իր դրօշը կէս պարզեց, ինչպէս նաև ռուս. առեւտր. շոգենաւերը ու միւս պահականաւերը։ Ռուսական դեսպանը և դեսպանատան պաշտօնէութիւնը շոգենաւ գացին, ուր պաշտամունք մը տեղի ունեցաւ։

—Ռուսիոյ արտաքին գործոց նախարարը պետական խորհրդոյ անդամ և արտաքին գործոց խորհրդական Պ. Սէրկիէվը Զերնիկով ղրկեր է, հանգուցեալ Պ. Զերպինայի դագաղին վրայ պսակ մը դնելու համար։

«ՔՈՌԵՍՊՈՆՏԱՆՍ ԲՈՂԻԹԻՔ» կ'իմանայ թէ երեք պուլկարներ՝ որոնք Սելանիկի մէջ աւստրօ-հունգարական հիւպատոսարանը դիմերենդրամ պահանջելու համար, ձերբակալուեր և իշխանութեանց յանձնուեր են։

ԱԻԱԶԱԿՈՒԹԻՒՆ. — Լէվանդի մէջ կը կարդանք.— «Նախորդ ուրբաթ օր, Էօտէմիշի ոստիկանութիւնը տեղեկացած ըլլալով որ երեք աւազակներ կը գտնուէին Էօտէմիշի շրջականները տան մը մէջ, կ'որոշէ պաշարել այդ տունը, հաչակաւոր աւազակ Զաքըճըն հոն ձերբակալելու համար, որ այնքան երկար ատենէ ի վեր կը փնտռուէր։ Ոստիկանութիւնը ասոր համար աջակցութիւնը խնդրեց մաս մը հեծեալ զինուորներու. կռիւ մը տեղի ունեցաւ այդ տունին առջեւ եւ հոն փակուած երեք աւազակները բուռն կրակով կը փոխարինէին դուրսի յարձակումները։ Եւ մինչ ասիկա տեղի կ'ունենար, աւազակ Զաքըճըն, որ լերան վրայ կը գտնուէր, տեղեկութիւն առած ըլլալով եղածին վրայ, գնաց տեղ մը գտնել բարձրութեան մը վրայ՝ ուրկէ կրնար իր առջեւը ունենալ կռուին վայրը, եւ 800 մեդր հեռաւորութենէ մը, սկսաւ կրակ ընել տունը պաշարողներուն վրայ։ Զաքըճը ճարտար նչանառու մըն է, և իր հարուածը ընդհանրապէս չի վրիպիր։ Մէկ քանիներ իրենց ճակտին ընդունելով գնտակը, ինկան, ումանք ալ իրենց ոտքէն վիրաւորուելով, կըռուէն ետ կեցան։ Ոստիկանութիւնը հուսկ ուրեմն վերցուց տան պաշարումը, հոն գտնուող աւազակներէն մէկը սպաննելէ ետքը։ Վիրաւորեալները Իզմիր փոխադրուած են»։

ԶԱՏԿԱԿԱՆ ԱՐԿԱԾՆԵՐ.— Զատկի առթիւ հրացէն պարպելու տգեղ սովորութիւնը կարգ մը արկածներու տեղի տուաւ։ Առջի օր, Բերա, կառքի մը ձիերը, խրտչելով հրացէնի մը հարուածներէն, սկսան վազել անգլիական դեսպանատան առջեւէն եւ Բըլթի Ծանի հեռագրական Թելի ձողերէն մէկուն բաղխեցան։ Կառքը վնասուեցաւ։

—19 տարեկան Եօրկի անուն կօշկակար մը, Բերա, Էմին-Ճամիի մօտ, իր հրացէնը պարպել փորձած ատեն, հարուածը ականջէն ներս կը մտնէ եւ մահը վայրկենական կ'ըլլայ։ Եւ տակաւին ուրիշ մանր մունր արկածներ ալ՝ այս ու այն կողմը։

ՏԷՐՍԻՄԷՆ կը հեռագրեն թէ՝ աւազակ Նուրի որ ատենէ մը ի վեր լեռներու մէջ ապաստանած էր տասը մարդով՝ անձնատուր եղեր է տեղւոյն իշխանութեանց։

ԱՏԱ-ԲԱԶԱՐԻ Թաղէոս փողոցին մէջ ոճիր մը գործուեցաւ։ Տեղւոյն գլխաւոր գիշերապահը, Յակոբ, մարտ 31ի գիշերը տեսաւ որ Չէմիք անուն մէկը՝ իր հետ երեք մարդոցմով անբնակ տուն մը մտաւ և գնաց դուռը զարնելու։ Դուռը բացուեցաւ, բայց անմիջապէս, Չէմիքի կողմէ հրացէնի հարուած մը արձակուեցաւ որ գնաց մտնել Յակոբի փորը, որուն աղաղակներուն վրայ, դրացիները հաւաքուեցան, և չորս չարագործները բռնելով՝ ոստիկանութեան յանձնեցին։ Ի՞նչ կ'ընէին այդ չորս մարդիկը տան մէջ, յայտնի չէ։

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՐԿԱԾ.— Բորդ-Սայիտէն կը հեռագրեն թէ՝ Սուէզի ջրանցքին մուտքին մօտ, Ռուս. յածանաւու մը և եռակայմի մը միջեւ տեղի ունեցող ընդհարումի մը հետեւանք չոգենաւերու անցքը խափանուեր է ապրիլ 14էն ի վեր։ Եռակայմը ընկղմեր է։

ՀՐԴԵՀ մը ծագեցաւ չաբաթ առտու Մաքրիգիւղի մէջ, Յաքէնները եկեղեցւոյն դիմաց ատամնաբոյժ Բազիլիոյի քարուկիր տունէն, եւ հասած անմիջական օգնութեանց չնորհիւ բազմոցները միայն այրեցան։

ԱՆԱՏՕԼՈՒԻ ԵՐԿԹԳ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԱԶԴ.—Տնօրէնութիւնս կը ծանուցանէ հասարակութեան թէ՝ ներկայ ապրիլ ամսոյ 22էն սկսեալ (ը. ն.) ամառուան ժամանակացոյցը գործադրութեան պիտի դրուի, եւ կառախումբերու երթեւեկութիւնը պիտի սկսի Հայտար-Փաշայի եւ Ֆէնէր Պաղչէի միջեւ, ուրբաթ եւ կիրակի օրերը։

5 ապրիլ 1903, Հայտար Փաշա

ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԵՐԷԿ ԻՐԻԿՈՒԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 19 Ապրիլ.— Անգլիական կառավարութիւնը, Տէլակօայի ծոցը ձեռք ձգելու համար անյաղթելի դըժուարութիւններ տեսնելով իր առջեւ, կ'աշխատի հողային կարեւոր ստացուածքներ ձեռք ձգել Բորթուկալի կառավարութենէն։

ՓԱՐԻԶ.—Ուոշինկթընէն կը հեռագրեն թէ՝ ամերիկեան կառավարութիւնը ամէն թիւրիմացութիւն փարատելու համար, Միջերկրականի տորմիղը Քիլ պիտի ղրկէ։

ՎԻԵՆՆԱ.—Բանակին գերագոյն տնօրէնութիւնը երկու տարուան զինուորական ծառայութիւն որոշեց Աւստրօ-հունգարական բանակին համար։ Ասոր վերաբերեալ ծրագիրը խորհրդարանին պիտի ներկայացուի նստաշրջանին վերջը։

ՆԱՊՈԼԻ.—Գերման իշխանները վաղը հոս կը սպասուին։

ՀՌՈՄ.—Պաշտօնապէս իմաց տրուեցաւ Պապին թէ Վիլհէլմ կայսրը իրեն պիտի այցելէ մայիս 3ին։

—Պ. Բրինէթթիի հրաժարումը ըստոյգ է։ Պ. Մօրէն կը պահէ արտաքին գործոց նախարարի պաշտօնը։ Իբրեւ ծովային նախարար իր յաջորդը որոշուած չէ դեռ։

ՓԱՐԻԶ.—Երեսփ. Ժողովին նստաշրջանը բացուելուն երկու հարցապնդումներ պիտի ըլլան։ 1. Պ. Էթիէն հարցապնդում մը պիտի ուղղէ, Ալժերիոյ կուսակալ Պ. Ռէվուալի հրաժարման մասին։ 2. Կէյրօ Աբբան հարցապնդում պիտի ուղղէ, չարտօնուած միաբանութիւններու պատկանող կրօնաւորներու արտասովոր քարոզներուն նկատմամբ ղրկուած չրջաբերականներու մասին։

—Կէս պաշտօնական զեկոյց մը կ'ըսէ թէ երեսփոխան և Ալժերիոյ նախկին կուսակալ Պ. Ժօնառ նորէն վերջնապէս ընդունած է այդ պաշտօնը, Պ. Ռէվուալի տեղ։

ԹԼԷՄՍԷՆ.—Նախագահ Լուպէ հոս հասնելով, ջերմագին ընդունելութիւն գտաւ տեղացիներէն։ Իրեն ի պատիւ տրուած հացկերոյթին մէջ, Պ. Լուպէ ըսաւ թէ կը բողոքէ օտարներէ ոմանց այն կարծիքին դէմ թէ Ֆրանսա չի կրնար գաղթականութիւններ ծաղկեցնել։ Աֆրիկէի մէջ ձեռք բերուած արդիւնքները բաւական են համոզելու ամենէն թերահաւատները։

Պ. Լուպէ իր ներկայութեանը ընդունեց Մարոքի պետին զաւակ Սիտի Ապուլէսան, որուն Պատուոյ Լեգէոնի պատուանշանը տուաւ։

ԲԵՆՏԵՐՍՊՈՒՐԿ.—Զարը Ս. Ալեքսանդր Նէվսքիի պատուանշանը տուաւ Վիեննայի ռուս դեսպան Կոմս Քափնիստի։

ՁՄԵՌԸ ՎԵՐԱԴԱՐՁԱԾ

ՎԻԵՆՆԱ.—Երկու օրէ ի վեր Վիեննայի և շրջականներուն, Աւստրիոյ մէկ քանի նահանգներուն, և Հունգարիոյ գրեթէ ամէն կողմը տիրող ձիւնի փոթորիկին պատճառաւ, հեռագրական և հեռաձայնի մէկ քանի գիծերուն վրայ հաղորդակցութիւնները դադրեցան։ Գիւղերու մէջ մեծ վնաս կայ, պտուղներ եւ մրգաստաններ գրեթէ ամբողջովին ոչնչացած են։

ՊԵՐԼԻՆ.—Այս առտու սաստիկ ուրական մը ծագեցաւ Պերլինի մէջ և շրջականները։ Մեծ վնաս կայ։ Շուէտի և Ռուսիոյ հետ հեռագրական ամէն հաղորդակցութիւն խզուած է։

ԱՅՍ ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ

ՓԱՐԻԶ, 20 Ապրիլ.— Կ'ըսուի թէ վարչապետ Պ. Քօմպ մտադիր է ջնջել Փարիզի Արքեպիսկոպոսին Թոշակը, իբրեւ հետեւանք անոր ուղղած բողոքագիր-նամակը։

ԼԱ ՀԷՅ.— Վիլհէլմինա Թագուհին յղի է։

Ղալաթիոյ Սակարանը գոց էր երէկ Զատկի մեռելոցին առթիւ։

ԳԱՏԸԳԻՒՂԻ

Նաւամատոյցը ամէն օր կը գտնուի Սուրհանդակը։ Բայց Գատըգիւղցիները փափաք յայտնած էին որ գիւղին մէջ կեդրոն տեղ մըն ալ գտնուի Սուրհանդակը։ Այս փափաքին գոհացում կուտայ Գատըգիւղի կայք ընկերութեան դիմացը, դեղավաճառ Տրդատ էֆ.ի, որուն մթերանոցը օրուան ամէն ժամուն կը գտնուի Սուրհանդակը։

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՊԱՐՏՈՒՑ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

1881 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 8/20Ի ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ԻՐԱՏԷՈՎ ԹՈՂՈՒԱԾ ՀԱՍՈՅԹՆԵՐ

21ՐԴ ՏԱՐԵՇՐՋԱՆ— 1903 ՓԵՏՐՈՒԱՐ

ՏՈՒՐՔԵՐ	1903 փետրվարի հասոյթները ՕՍՄ. ՈՍԿԻ		1902 փետրվարի հասոյթները ՕՍՄ. ՈՍԿԻ		Հասոյթներու գումար մինչեւ 1903 փետրվ. 28 ՕՍՄ. ՈՍԿԻ		Հասոյթներու գումար մինչեւ 1902 փետրվ. 28 ՕՍՄ. ՈՍԿԻ	
Ծխախոտ (յետնեալ հասոյթներ), Աղ, Դրոշմաթուղթ, Ոգելից ըմպելիք, Ձուկ, Մետաքս	92436	78	95377	87	1185111	98	1198880	47
ԾԽԱԽՈՏ — Ռէժիի տուրքը					810956	34	878405	34
Պուլկարիոյ հարկին փոխարէն ծխախոտի տասանորդէն մինչեւ 100000 ոսկի սրոշուելը	10435	17	7500		165676	4	107864	87
Կիպրոսի հասոյթներուն յաւելուած ծխախոտի տասանորդէն կամ մաքսատան հէվալէներէն 130000 ոսկի							128841	83
Թէմպէքիի տուրքին փոխարէն մաքսատան վրայ քաշուած փոխանակագիրներ	51 93		91 98		102 96			
					34059	22		
Արեւելեան Րումելիի հարկը	25000		25000	—	50000		50000	
Սերպիոյ, Մոնթենեկրոյի, Պուլկարիոյ եւ Յունաստանի բաժին ինկած պարտքը	—		—	—	—		—	
Ընդհանուր գումար	179169	9	219175	87	2656109	96	2308992	51

	ՕՍՄ. ՈՍԿԻ		ՕՍՄ. ՈՍԿԻ	
1890 ապրիլ 18/30ի պայմանագրութեան համաձայն 4% փոխառութեան պարտաթուղթին համար վճարուած			—	
Փափաքեալ պարտքի եւ Րումելիի երկաթուղւոյ պարտաթուղթերուն համար կոստանդնուպոլսոյ եւ Լոնտոնի մէջ պահեստի դրամ	430500		430500	—
	912808		932208	—
Սեւլիներու ամորթիզմանի եւ երկաթուղւոյ պարտաթուղթ գնելու սահմանուած դրամ	801555	30	704086	58
Կէտր. փարչութեան ծախքերը	183424	91	173177	52
Օսմանեան պանքայի եւ կէտր. վարչութեան սնտուկին մէջ պահեստի դրուած դրամ	328151	75	69090	41
	2656409	96	2308992	51

Ի Դիմաց Վարչական Խորհրդոյ

Նախագահ Հ. Պ. ՍՄԻԹ — Խորհրդական պատուիրակ ՏԸ ԵԱՆՔՕ

Կ. Պոլիս, 3/16 Ապրիլ 1903

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ

ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

10,000,000 ՕՍՄ. ՈՍԿԻ ԴՐԱՄԱԳԼԽՈՎ

ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ՝ Ղալաթիա
ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ՝ Պոլիս, Եէնի-Ճամի
ՄԱՍՆԱՃԻՒՂ՝ Բերա, Շիտակ ճամբան Թիւ 347.

ԳԼԽԱՒՈՐ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ԼՈՆՏՈՆԻ ԵՒ ՓԱՐԻԶԻ ՄԷՋ
ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԵՐ

Ատալիա, Ատանա, Այտըն, Աֆիոն-Գարահիսար, Հալէպ, Աղեքսանդրիա, Էտիրնէ, Էնկիւրի, Պաղտատ, Պէյրութ, Պրուսա, Գասթէմունի, Դամասկոս, Գօնիա, Լառնագա, Գահիրէ, Մէրսին, Միտիլլի, Ուշաք, Բորդ-Սաիտ, Սելանիկ, Սամսոն, Սըվազ, Իզմիր, Տրապիզոն։

Որոշուած պայմանաժամով կամ ընթացիկ հաշուով (գօնթ-գուրան) փոխատուութիւն կ'ընէ, արժեթուղթեր կամ փոխանակագիրներ (բոլիչա) պահեստ առնելով։

Փոխանակագիրներ կը զեղչէ։

Թուրքիոյ և օտար երկիրներու գլխաւոր քաղաքներուն վրայ փոխանակագիրներ, չէքեր, վարկագիրներ ու հեռագրական օրտինօներ կու տայ։

Ընթացիկ հաշիւներ կը բանայ, արժեթուղթեր եւ արժէքաւոր առարկաներ կ'ընդունի ու կը պահէ։

Թուրքիոյ և արտասահմանի մէջ կտրօններ և փոխանակագիրներ կը գանձէ, սակարանական հրամաններ կը գործադրէ, զանազան տեսակ դրամներ կը փոխէ, կ'առնէ ու կը ծախէ։

Օսմ. Պանքան կ'ընդունի նաև որոշեալ պայմանաժամով աւանդներ (Depots de fonds) աւանդին տեւողութեան համեմատ, փոփոխական տոկոսի ակով։

Պոլսոյ գործակալութիւնը վերոյիշեալ բոլոր գործառնութիւնները կը ստանձնէ, և ասկէ զատ ապրանքներու վրայ փոխատուութիւններ կ'ընէ և գօնսինիասիոնով և ազատ տեղեկութեամբ ապրանքներ աւանդ կ'ընդունի։

Բերայի մասնաճիւղը նմանապէս կը կատարէ Պանքային վերոյիշեալ բոլոր գործառնութիւնները (բացի ապրանքներու վրայկատարուածներէն), և անմիջապէս յանձնելու պայմանաւ կը գնէ և կը ծախէ զանազան վիճակահանութեանց արժեթուղթեր, ինչպէս Վիլ տը Բարիի, Րումէլիի երկաթուղեաց, Հելլենական կամ Բանամայի վիճակահանութեան արժեթուղթեր եւն. եւն։

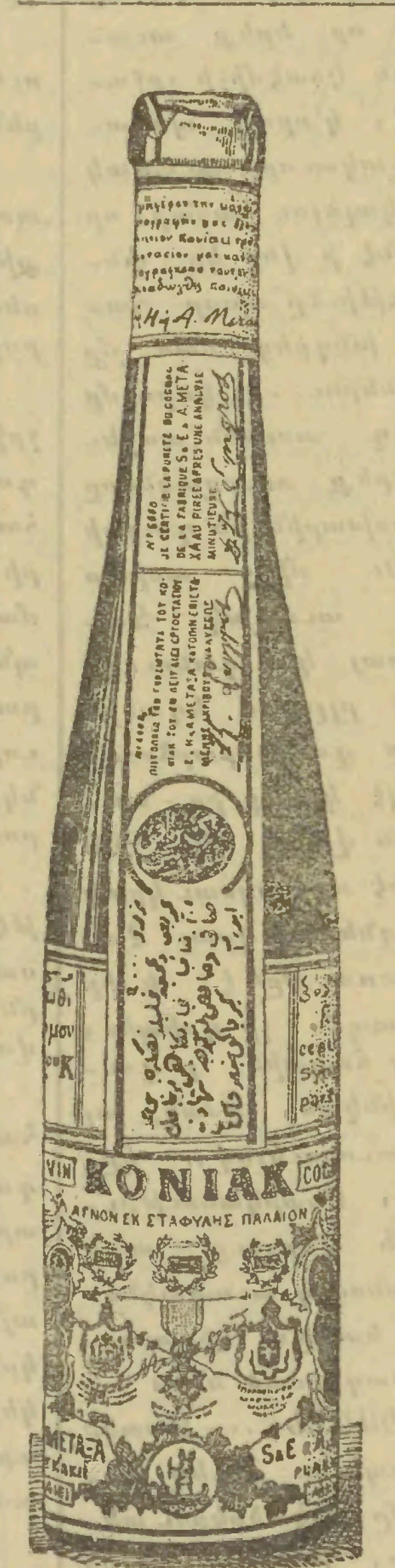
Պոլսոյ գործակալութիւնը եւ Բերայի մասնաճիւղը կը ծախեն նաեւ Րումէլիի Երկաթուղեաց արժեթուղթերու բոմերը, և Օսմ. Պանքային Թուրքիոյ մէջ հաստատուած միւս բոլոր գործակալութիւններուն նման, կ'ընդունին տարեկան 2% տոկոսով մինչեւ 100 օսմ. ոսկի, ընթացիկ հաշիւ բանալով։

Օսմ. Պանքան $3^1/_2$ % ֆրանսական և 3% գերմանական Ռանթերու փոխարէն գումարներ փոխ կու տայ, այդ ընթացիկ հաշիւի դրութեամբ. յիշեալ Ռանթերը պահեստի դրուած արժեթուղթերու յատուկ տօսիէին մէջ կը պահուին։ Պահեստի դրուածներու քանակին աւելնալուն համեմատութեամբ եղած փոխատուութիւնն ալ հետզհետէ կ'աւելնայ։

ՈՒԺ ԵՒ ԱՌՈՂՋՈՒԹԻՒՆ

Անպատճառ ձեռք կը բերուի ֆրանսական «ԼԸ ՖԷՆԻՔՍ» Էքսթրէ տըՄալթով, որ կորով կու տայ, մարսողութիւնը կը դիւրացնէ, և առողջութիւնը կը զօրացնէ։ Յանձնարարուած է լաւագոյն բժիշկներէն, միակ՝ որ ԱԼԲՈԼ ՉԻ ՊԱՐՈՒՆԱԿԵՐ. լաւագոյնը որ ամենէն ալ աժանն է։ 52-12

ՄԹԵՐԱՆՈՑ՝ Մաքրի խան ՂԱԼԱԹԻԱ

ՄԻ. Ա. ՄԷԹԱԻ ԳՈՆԻԱԳ

ԲԻՒՐԷԱՅԻ ՃԱՄԱՐԻՏ (ԹՈՒՐՈՒՍԱՆ)

ԳՈՐԾԱՐԱՆԻՆ ՏԷՐԸ 9 ՀԱՏ ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆԻ, ՋԱՆԱԶԱՆ ՑՈՒՑԱՀԱՆԴԷՍՆԵՐԷ 35 ՄԵԾ ՄՐՑԱՆԱԿՆԵՐՈՒ ԱՐԺԱՆԱՑԱԾ Է

Կեղծիքէն չխաբուելու համար, իւրաքանչիւր շիշը կը կրէ քիմիագէտ Պ. Սինկրօսի վկայականը, կնիքն ու ստորագրութիւնը։ Արդ, կը յանձնարարուի շիշերու վրայ գտնուած պիտակներուն ուշադրութիւն ընել

Կ. Պոլսոյ և ամբողջ Թուրքիոյ մէջ կեդրոնատեղին է Ղալաթիա, Ղալաթիա խան Թիւ 9։

Ներկայացուցիչ՝ ՕԹԷԼԻԱՆՈՍ ՍԱԵԱՆԻ

ԹԷՅ, խնայողական նախաճաշ
ԹԷՅ, սննդարար
ԹԷՅ, մարսողական
ԹԷՅ, առողջապահիկ

Մեր վաճառատան ստէպ ստէպ կը համնին Հնդկաստանի, Սէյլանի, Չինի և Ճավայի ընտրելագոյն ագարակներէ

ԹԷՅԵՐ

որոնք մեծ քանակութեամբ կ'սպառին։ Այս անգամ հասած և համեղիք լաւագոյն թէյեր շատ գոհացուցիչ գնեով կը վաճառուին. տուներու մէջ գործածելու ԹԷՅԵՐ շատ խնամով զատուած են որոնք գոհ կը թողուն այցելուները։

Այցելեցէք ՌՈՒԵՏՈՍ ԱԼԷՄԵԱՆԻ Վաճառատունը Թահմիզ փողոց, Թիւ 49 Կ. Պոլիս։

Գաւառներէ յանձնարարութիւններ կ'ընդունուին գոհացուցիչ պայմաններով։ 104—49

ՀԱՄԻՏԻՑԷ ՖԷՍԻ ԳՈՐԾԱՐԱՆ

Ֆէրիքէօյի մէջ, մեր հաստատած ֆէսի գործարանին արտադրած ֆէսերը շատ գեղեցիկ են, և երբ թրջուին, առանց կրակի չորցուելով, բոլորովին Նոր երեւոյթ մը կը ստանան։ Մեր նպատակը արդէն սապէս կրնանք ամփոփել.— Մրցիլ արտասահմանէն եկած ֆէսերուն հետ՝ չափազանց աժան ծախելով, մեր գործարանը յառաջ տանիլ, և այս պայմաններուն մէջ քիչ շահով գոհ ըլլալ։ Համիտիէ ֆէսի վաճառման կեդրոնատեղին է.—

Պոլիս, Պանչէգապու, Թրամվէյի ճամբան, 21 թիւ խանութը։

Գործարանս սոյն վաճառատունէն զատ, Կ. Պոլսոյ մէջ ուրիշ վաճառատուն չունի։ Մեր յարգոյ յաճախորդները յիշեալ վաճառատան մէջ կրնան գտնել ամէն ատեն իրենց ճաշակին համեմատ շատ գեղեցիկ ֆէսեր, որոնք հետեւեալ գիներով կը վաճառուին։ Ասկէ առաջ 13 ղրշ.ի ծախուած մէջը աքլազով ֆէսերը $8^1/_2$ ղշ.ի։ — 10 ղրշ.ի ծախուած մէջը կրկնակ ֆէսլիները՝ 7 ղշ.ի,—8 ղշ.ի ծախուած մէջը խսիրով ֆէսերը՝ $5^1/_2$ ղշ.ի։—5 ղշ.ի ծախուած մէջը տիպէքով ծածկուած ֆէսերը՝ 4 ղշ.ի։ Անոնք որ Համիտիէ ֆէսի գործարանին ֆէսերէն հատ մը առնելով գործածեն, մէկ կողմէն արտասահմանի ֆէսերը առնելով չարաթը 2-3 անգամ կաղապարել տալու ձանձրոյթէն և աւելորդ ծախքէն կ'ազատին, և միւս կողմէ ալ գեղեցիկ ու դիմացկուն ֆէսեր գործածելու առիթը կ'ունենան։

Անոնք որ կը փափաքին Պոլսոյ մէջ զանազան տեղեր խանութներ բանալով մեր ֆէսերը վաճառել, պէտք է դիմեն Պէօյիւք Եէնի խան, Թիւ 37-38 սենեակները, վաճառականութեամբ զբաղող Նազարէթ և Միհրան Մուրատեան եղբայրներուն, որոնք գործարանիս քառեւտրական գործերով կը զբաղին։

Համիտիէ ֆէսի գործարանը՝ Օսմ. կառավարութեան բոլոր քաղաքներուն և գաւառներուն մէջ գործակալներու և յաճախորդներու պէտք ունենալով, 27 ղշ.նոց Թղթադրոշմ ղրկողներուն անմիջապէս 5 ֆէս և գործարանիս վաճառման կանոնները պարունակող ցանկը պիտի ղրկուին։

Մեր հասցէին եկած նամակներուն պատասխանները անմիջապէս կը ղրկուին։ Թէ՛ Կ. Պոլսէ և թէ Օսմ. կառավարութեան ամէն կողմերէն առնըւած յանձնարարութիւնները մէկ տեսակին վրայ 50 հատէն պակաս չեն ընդունուիր։

Կ. Պոլսոյ մէջ ալ փոքրաքանակ ապրանք ծախող վաճառատունս 1էն մինչեւ 20 հատ կրնայ ծախել։ 90-32

ՅԱԿՈԲ ՏԻԼԻՄԷԹԻՆԵԱՆ ԵՒ ԸՆԿ.

Պոլիս, Մահմուտ Փաշայի զլուխը, 271

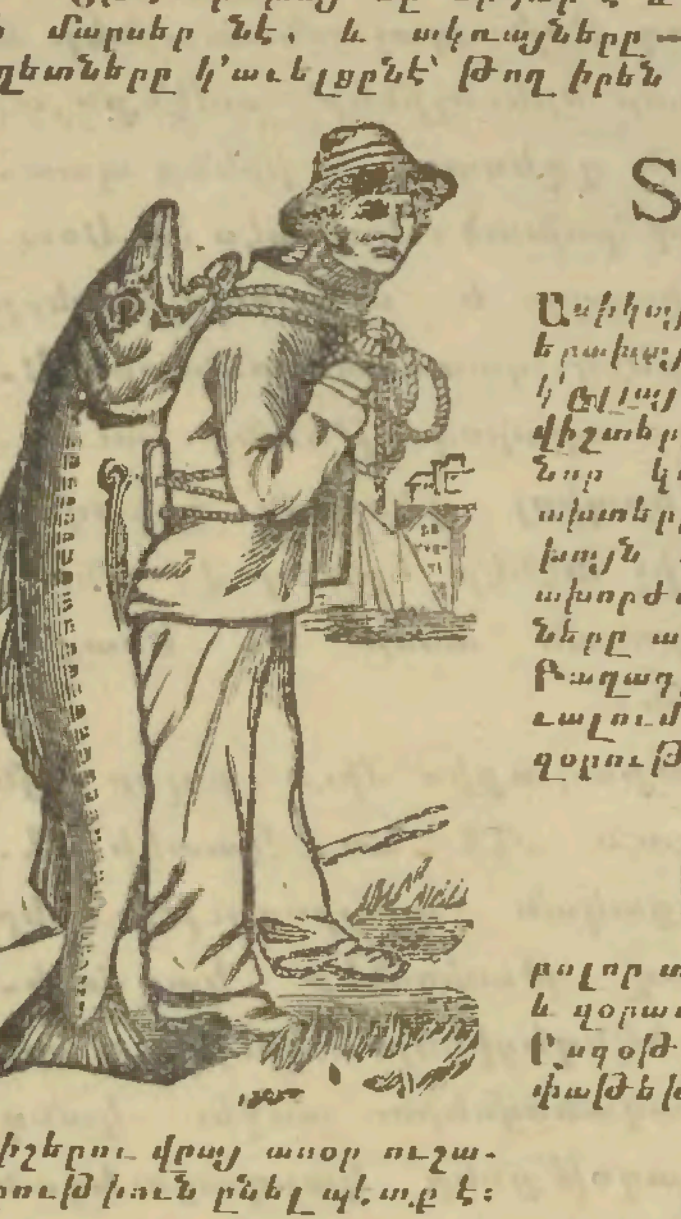
Վաճառատանս մէջ կը ծախուին հարսնիքի համար ամէն տեսակ շաքարեղէններ և ըմպելիներ, ինչպէս նաև երեկոյթներու և անուան տօնախմբութեան օրերու համար տեսակ տեսակ շաքարներ և ըմպելիներ։

Անուշեղէններու յատուկ գործարան մըն ալ ունենալով վաճառատունս, յանձնարարուած անուշները եւ զանազան շաքարեղէնները մեծ ուշադրութեամբ կը պատրաստուին վաճառատանս մէջ։ Կը գտնուին նաեւ ֆոնտան եւ ուրիշ տեսակ շաքարներու ճոխ մթերքները։

Գաւառներէ եղած յանձնարարութիւնք մեծ փութով կը կատարուին. ինները շատ աժան են։ 104—42

ՄԱՆԿԱՆՑ ՍԻՐԵԼԻՆ

Եթէ երախայ մը նիհար է և չի զաւալիր նէ, ախորժակ չունի և կերածը կատարեալ չի մարսեր նէ, և ակռաները— որոնք չեն մեծնարկոր նէ— որ բնականապէս միւս ալեռները կ'աւելցնէ՝ թող իրեն տրուի.

Շիշերու վրայ ասոր ուշադրութիւն ընել պէտք է։

20

SCOTT'S EMULSION.

Ասիկայ մանկանց համար ախորժելի կերակուր և դեղ մըն է, և երախային զայն խմած ատեն վերջի աստիճանի ուրախութեան մէջ կ'ըլլայ։ Ամէն շուտով կը տեսնէ թէ ինչպէս երախային բոլոր վիշտերը անփոփապէս կը գադրին. որպէս թէ նոր արիւն և նոր կեանք բոլոր անկարգութիւնները չնչելով՝ մանկան ախտերը առողջութեան և զուարթութեան փոխադրեցին։ Երախային միշտ պատրաստ է այս նոր (ուտելիք և) ըմպելիքին և ախորժակով կըխմէ. Կ'րսկսի զուարթել և պզտիկ ճերմակ ակռաները առանձ ցաւի և վիշտերու կ'րսկսին երեւան ելլել։ Ըսգօթի Բաղադրութիւնը երախայից առողջարար գիրութիւն և զուարթ կու տայ, մարսողութեան կ'օգնէ և մարմնոյ ընդհանուր զօրութիւն կը պատճառէ։

ԸՍԳՕԹԻ ԲԱՂԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

բոլոր տղայոց Սիրելին է և զանոնք շուտով վարդագոյն երեւոյթի և զօրաւոր և կատարեալ առողջութեան պատկերներու կը փոխէ։ Ըսգօթի Բաղադրութիւն՝ վրան այս նշանով վարդագոյն փաթեթի մէջ ծալուած շիշերէն կը ճանչցուի։

Բոլոր դեղագործները և դեղավաճառները կը ծախեն։

ՌԻԷՍՏԴԸՐՆ

ՀՐԴԵՀԻ ԴԷՄ ԱՆԳԼ. ԱՊԱՀՈՎ. ԸՆԿ.

ԶԻՄՆԵԱԼ 1851ԻՆ

Հաստուցուած վնասներու գումարը	Անգլ. ոսկի	6,000,000
Պատրաստ դրամ և տարեկան հասոյթ	» »	1,250,000
Վճարեալ դրամագլուխ	» »	410,000

Հյուպատակ Տէրութեան Թագ. Կառավ. ընկերութեանց վճարելու դրամ ը 100,000ին ստեղծ է

ՌԻԷՍՏԴԸՐՆ Ընկ.ը հրդեհի դէմ ամէն կարգ գործեր կ'ապահովագրէ, վնասները տեղւոյն վրայ և անյապաղ կը հատուցանէ։

Տնօրէն Թուրքիոյ գործակալութեան, ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ
Պոլիս, Պահճէ Գաբու Անամիատի Խան Թիւ 20, 21, 22

Գաւառաց մէջ գործունեայ եւ պատուաւոր գործակալներ կը փնտռուին

ԾԱՆՕԹ.— Տեղւոյս էն ծանօթ Ֆրանս. եւ Գերմ. ընկերութեանց պատրաստ գոյքը՝ իրենց հասոյթին հետ բաղդատմամբ 100%էն աւելի չէ, մինչդեռ «Ռիէսդըրն»ինը 125% է, ինչ որ գերազանց երաշխաւորութիւն մը կ'ընծայէ իր մրցակցած վրայ։

ՖԷՆԻՔՍ ՕԹՐԻՇԻԷՆ

ԿԵՆԱՑ. ՀՐԴԵՀԻ, ԾՈՎՈՒ

ԿԱՅՍ. ԹԱԳ. ԱՌԱՆՁՆԱՇՆՈՐՀԵԱԼ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ ՎԻԵՆՆԱ, 1860ԻՆ

Դրասենեակ Հաճօբուլօ խան, Թիւ 52, 53, 54, 55, 56

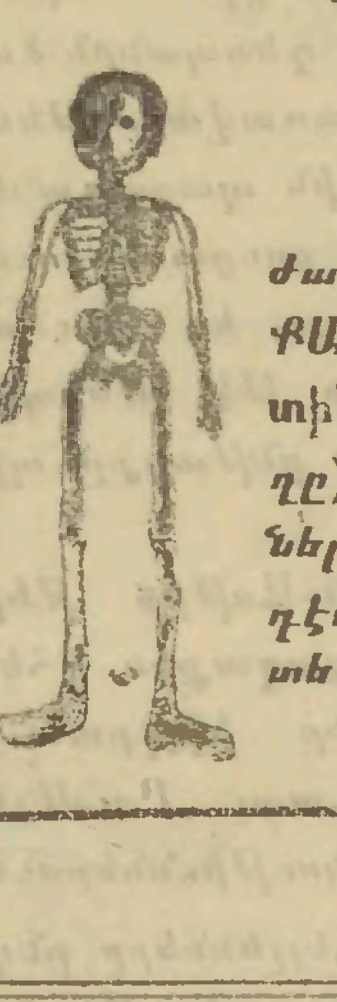
ԼԻԱԶՕՐ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉ Գ. ՖԷՐԱՏԵԱՆ

Ֆէնիքս Օթրիշիէն Ընկերութեան կենաց ապահովագրութեան օրինակ մը. 35 տարեկան մէկը որ կուզէ ապահովագրուիլ Ֆէնիքս Օթրիշիէն ընկերութեան 20000 ֆր.ի և քսանըհինգ տարուան համար, տարեկան 925.80 ֆրգ. պիտի վճարէ և պայմանաժամուն պիտի ստանայ 31266 ֆրգ. Իսկ եթէ մեռնի, զոր օրինակ 10 տարիէն, իր ժառանգորդները անմիջապէս պիտի ստանան 21314.62 ֆր.։

Այս ամէն գումարները ԱՆՈՒԱՆԱԿԱՆ չեն, այլ ԻՐԱԿԱՆ, և Ֆէնիքս Օթրիշիէն ընկերութիւնն այս գումարներուն վճարումը կ'երաշխաւորէ իր բոլիսով։

ՎԷՆՍԱՆ ՖՕՅԱՃԵԱՆ

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ՎԻՐԱԲՈՒԺԱԿԱՆ ԵՒ ԱԿՆԱԲՈՒԺԱԿԱՆ ԳՈՐԾԻՔՆԵՐՈՒ
Կ Պոլիս, Պահճէ Գաբու Ճէլալ պէյ խանի կից թիւ 1

ՋԻՖԹԷ ՍՔԷԼԷԹ ՄԱՂԱԶԱՍԸ

Վերոյիշեալ վաճառատան մէջ ակնաբուժական եւ վիրաբուժական ամէն տեսակ գործիքներ ՄԵԾԱՔԱՆԱԿ ԵՒ ՓՈՔՐԱՔԱՆԱԿ կը վաճառուին։ Ամէն տեսակ կակուղ եւ կարծր լաստիկէ (քաուչուկ) առարկաներ, աճուկի կապիճներ (գասըգ պաղը) տեսակ տեսակ գրեխներ (շիրինկա), ելեկտրական մեքենաներ, ջերմաչափներ, հեռադիտակներ, խոշորացոյցներ, մանրադէտներ (միքրօսքօբ) փոքր և մեծ մանրադէտի ապակիներ, նոր տեսակ ոսկի ակն. ակնոցներ կը գտնուին վաճառատանս մէջ.

ԳԻՆԵՐԸ ԽԻՍՏ ԱԺԱՆ

ՍԻՆԿԷՐ

ՀԱՅԹԱՅԹԻՉ ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ՊԱԼԱՏԱՆ

THE SINGER Manufacturing Cie.

Սինկէրի կարի մեքենաները՝ զուտ անգլ. պողպատէ շինուած ըլլալով, իրենց տոկունութեամբ այնքան գնահատուած են որ աշխարհիս ամէն կողմը տարածուած են, և բոլոր ընտանիքները, դերձակները ու կօշկակարները լոկ Սինկէրի մեքենայ սկսած են գործածել։ Սինկէրի Ընկերութիւնը յարդ 400է աւելի պատուոյ վկայական և նշանդրամ ստացած է բոլոր ցուցահանդէսներէն։

ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԵՐ ԲՈՎԱՆԴԱԿ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՀԱՄԱՐ

Սինկէրի մեքենաները կը վաճառուին՝

ԲԵՐԱ (Շիտակ Ճամբայ, Պօն-Մարշէի դիմաց Թիւ 343 և 343կրկին։
(Շիտակ Ճամբայ, Կալաթա Սէրայի դիմաց։
ՂԱԼԱԹԻԱ (Սինկէր խան Թիւնէլին եռեւ։
(Թրամուէյի կայարանին դիմաց։
ՊՈԼԻՍ (Սուլթան Համամ Թիւ 2։
(Սուլթան Պայազիտ Թրամուէյի կայարանին դէմ Թիւ 13։
ՍԿԻՒՏԱՐ (Չարշը Պոյու Թիւ 140։

Ընկերութեան ընդհանուր կեդրոնատեղին է Բերա, Մեծ-Փողոց Թիւ 34։ կրկին՝ Սարգիս պէյ Տիւզեանի տունը։

Կեղծիքէն զգուշանալու համար վերի նշանին ուշադրութիւն ընելու է։

Աժան սնտուկներ
Դիմացկուն սնտուկներ
Գեղեցիկ սնտուկներ

Սնտուկները" տուներուն ամենէն անհրաժեշտ գոյքերը կը կազմեն. բայց այս սնտուկները երեք յատկութիւն պէտք է ունենան. դիմացկունութիւն, աղուորութիւն և ասոնց հետ մէկտեղ աժանութիւն, ինչ որ քիչ մը դժուարաւ կը համաձայնի առաջին երկու պայմաններուն հետ։ Սակայն ՄԱԳՍՈՒՏ ԷՖ. ԳԸԼԸՃՃԵԱՆ յաջողած է այս երեք պայմանները իրարու միացնել, և եթէ կ'ուզէք ունենալ ԱԺԱՆ, ԴԻՄԱՑԿՈՒՆ և ԱՂՈՒՈՐ սնտուկներ՝ դիմեցէք

ՄԱԳՍՈՒՏ ԷՖ. ԳԸԼԸՃՃԵԱՆԻ

որուն խանութը կը գտնուի

Կ. Պոլիս, Էսկի Զաղթիյէ Ճառտ-Եօլ

ուր ինչպէս մայրաքաղաքիս ամէն կողմերէն, նոյնպէս գաւառներէն սնտուկի ամէն տեսակ յանձնարարութիւններ կ'ընդունուին։ 50—28

ՀԱՃԻ ՇԱՀԻՆ

ՄԵԾ ՀԱՑ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ պատրաստ և չափու վրայ հանդերձներու, Կ. Պոլիս Սուլթան Համմամ, Հավուզլը խանի օտ, Թիւ 25։

Այս վաճառատան հիմնադիրն, Արտակ Մուրիկեան, տարիներէ ի վեր, իր ուղղամտութեամբ յաճախորդներուն վստահութիւնը և համակրութիւնը գրաւած ըլլալով և փափաքելով իր գործառնութիւններն աւելի ընդարձակել, իրեն ընկեր-եղբայր առած է Վահան Տամլամաեան անուն փորձառու երիտասարդն։ Երկու ընկերներ պիտի աշխատին, պիտի ջանան իրենց բազմաթիւ յաճախորդներու գոհունակութեանն արժանալ և իրենց նշանաբանն պիտի ըլլայ՝ ճշդապահութիւն և աժան ծախել շատ ծախելու համար, ինչ որ ասկէ առաջ Արտակ Մուրիկեանի ուխտն էր։ Վաճառատան մէջ հրապարակին վրայ նմանը չտեսնուած վարպետ ձեւող մը միշտ ներկայ է և պաշտօն ունի հսկել թէ պատրաստ և թէ յանձնարարուած հանդերձեղինաց լաւ և անթերի պատրաստութեան։ Կը խնդրուի ազնիւ յաճախորդներէն չմոռնալ Հաճի Շահինն և յիշել թէ միայն այս վաճառատունն է որ ինքնօգնութեամբ հիմնուած է, «Ալլահ պէրէքէթ վէրսին»ի գործնական գաղափարով։

Նոյեմբեր 1էն մինչեւ մայիս 1 վաճառատունն կիրակի օրերն բաց է։ Մէկ Թիւ 2 ղրուշ, սակարկութիւն չկայ։

ԿԱՐԵՒՈՐ

Ճշդելու համար թէ գիշեր առեն տպարանիս մէջ ո՞րչափ թերթ կը տպուի, ո՞րչափը կը սպառի, և յառաջ ո՞րչափ թիւ մնալի կը դարձուի, որոշած ենք «Սուրհանդակ»ի իւրաքանչիւր թիւին վրայ յատուկ կնիք մը զարնել։ Ուստի թէ՛ Պոլսոյ եւ թէ գաւառի բոլոր ընթերցողներէն կը խնդրենք որ եթէ այսուհետեւ իրենց ստացած «Սուրհանդակ»ի թիւերուն մէջ առանց կնիքի ոեւէ օրինակ մը գտնուի, հաճին գրկել ուղղակի թերթիս անօրէնութեան և մէկ թիւի համար պիտի ստանան մէհ ամբողջ «Սուրհանդակ»։

ՔՐԷՏԻ ԼԻՈՆԷ

ՀԱՍՏԱՏՈՒԱԾ 1863ԻՆ

ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐ.

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 250,000,000 ՖՐԱՆՔ
ԱՄԲՈՂՋՈՎԻՆ ՎՃԱՐՈՒԱԾ

Գլխաւոր Գործակալութիւն.— Ղալաթիա կամուրջին գլուխը։

Բերայի Մասնաճիւղ.— Մեծ-փողոց Թիւ 333։

Պոլսոյ Մասնաճիւղ.— Սուլթան Համամ, Ալլահվէրտի խան։

Գլխաւոր գործակալութիւնը և մասնաճիւղերը Պանքայի վերաբերեալ ամէն տեսակ գործառնութիւններ կ'ընեն։

Ղալաթիոյ գործակալութիւնը ունի վարձու դրամարկղներ, որոնք տոկունութեան ու վարձքի չափաւորութեան տեսակէտով անմրցելի են։ Վարկագրի տէրերուն տրամադրութեան տակ դրըւած են Ղալաթիոյ և Բերայի գրասենեակներուն մէջ սրահներ։ Պոլսոյ մասնաճիւղը ապրանքի փոխարէն փոխատուութիւններ կ'ընէ և իբր գրաւ կ'ընդունի ապրանքներ, որոնք ի պահ կը դրուին առանց վարձքի Սիրքէճիի մէջ ունեցած իր մասնաւոր մթերանոցին մէջ։

«ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ»Ի

ՏՊԱՐԱՆԻՆ ՄԷՋ

կը տպուին ամեն տեսակ

ՏԱՃԿԵՐԷՆ, ՀԱՅԵՐԷՆ, ՖՐԱՆՍԵՐԷՆ ԵՒՆ.

ԳԻՐՔԵՐ, ՑՈՑՏՐԱԿՆԵՐ, ՄԱՀԱԶԴՆԵՐ
ՆԱՄԱԿԻ ԳԼՈՒԽՆԵՐ

ԵՒ

ՋԱՆԱԶԱՆ ՏՊԱԳՐԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

ԴԻՒՐԱՄԱՏՉԵԼԻ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐՈՎ

ԿԻՐԱԿԻ ՕՐԵՐՆ ԱԼ ԲԱՑ Է

կէս օրէն վերջ, բերբը առաւօտները ելլելուն համար